РЕСПУБЛИКА ТАТАРСТАН

ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ САБИНСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ

САБА МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНЫҢ БАШКАРМА КОМИТЕТЫ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ | КАРАР

21.02.2024 | № 160-п

«2024-2026 елларга Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы мәгарифен үстерү» муниципаль программасын раслау турында

Белем бирүнең сыйфатын күтәрү, белем бирү хезмәтләреннән файдалану мөмкинлеген тәэмин итү, укучыларның сәламәтлеген ныгыту, белем бирү процессының имин шартларын булдыру максатларында, Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Башкарма комитеты

КАРАР БИРӘ:

1. «2024-2026 елларга Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы мәгарифен үстерү» муниципаль программасын (алга таба - Программа) расларга.

2. «2021-2025 елларга Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы мәгарифен үстерү» муниципаль программасын раслау турында» Саба муниципаль районы Башкарма комитетының 2020 елның 10 ноябрендәге 1536-п номерлы карарын үз көчен югалткан дип танырга.

3. Әлеге карарны «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә Татарстан Республикасының хокукый мәгълүматлар турындагы http://pravo.tatarstan.ru рәсми порталында һәм Саба муниципаль районының http://saby.tatarstan.ru рәсми сайтында бастырып чыгарырга.

4. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуны «Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Башкарма комитетының Мәгариф идарәсе» МКУ начальнигы И.Ф. Шакировка йөкләргә.

Җитәкче М.Р. Ишниязов

Татарстан Республикасы Саба
муниципаль районы Башкарма
комитетының 2024 елның 21
февралендәге 160-п номерлы карары
белән
РАСЛАНГАН

«2024-2026 елларга Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы мәгарифен үстерү " муниципаль программасы

Программа паспорты

Программа атамасы	«2024-2026 елларга Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы мәгарифен үстерү» муниципаль программасы (алга таба текст буенча - Программа)
Программаны төп эшләүчеләр	«Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Башкарма комитетының Мәгариф идарәсе» МКУ (алга таба - Мәгариф идарәсе)
Программаның максаты	Белем бирүнең сыйфатын күтәрү, белем бирү хезмәтләреннән файдалану мөмкинлеген тәэмин итү, укучыларның сәламәтлеген ныгыту, белем бирү процессының имин шартларын булдыру
Программаның бурычлары	– гомуми белем бирү нәтиҗәләренә һәм белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыру шартларына төп таләпләрне үз эченә алган өченче буын гомуми белем бирүнең федераль дәүләт мәгариф стандартларын гамәлгә ашыру; – гомуми белем бирүнең барлык дәрәҗәләрендә ФГОСны гамәлгә ашыру өчен шартларны яңарту, шул исәптән, укучыларда заманча технологик, гуманитар, табигый фәннәр күнекмәләрен формалаштыру өчен матди-техник базаны үстерү. – белем бирү эчтәлеген яңарту, белем бирүнең төп күнекмәләрен үзләштерүне, функциональ грамоталылыкны, мөстәкыйльлекне, үзлегеңнән белем алу күнекмәләрен һәм җаваплылыкны үстерүне тәэмин итә торган нәтиҗәле белем бирү технологияләрен кертү. – белем бирүнең сыйфатын бәяләү системасын камилләштерү; – педагогик хезмәткәрләрне һөнәри үстерүнең милли системасын һәм һөнәри стандартларны, һөнәри дефицитларны һәм ихтыяҗларны исәпкә алып, гамәлгә кертү нигезендә педагогик кадрларны үстерү. – педагогик хезмәткәрләрнең һөнәри осталыгын бертуктаусыз күтәрү һәм аларның квалификациясен бәяләү өчен шартлар тудыру. – муниципаль мәгариф системасының җитәкче кадрлар резервын булдыру һәм үстерү – мәктәпләрдә иң яхшы педагогларны саклап калу өчен мораль һәм матди стимуллар системасын булдыру, яшь белгечләрне җәлеп итү; – сәләтле балаларны ачыклауның, аларга ярдәм итүнең һәм аларны озата баруның муниципаль системасын камилләштерү; – укучыларның хезмәт базарын исәпкә алып уку планын сайлау, булачак һөнәрне сайлау мөмкинлеген тәэмин итә торган профильле һәм профиль алды укытуны кертү һәм гамәлгә ашыру; – сәламәтлеге ягыннан мөмкинлекләре чикләнгән балаларга, инвалид балаларга гомуми белем алу өчен шартлар тәэмин итү; – укучыларның тулы кыйммәтле туклануы өчен шартлар тәэмин итү; – укучыларда сәламәт яшәү рәвеше күнекмәләрен формалаштыру; – мәгариф учреждениеләрендә янгын һәм террорчылыкка каршы куркынычсызлыкны тәэмин итү;

	– мәгариф учреждениеләренә сәламәтлекне саклау технологияләрен кулланунының алдынгы тәҗрибәсен кертү; – тәрбия эшенең муниципаль системасын үстерү; – профилактика эшләренең сыйфатын күтәрү.
Программаны гамәлгә ашыру вакыты	2024 - 2026 еллар
Ярдәмче программалар исемлеге	1. 2024-2026 елларга мәктәпкәчә белем бирүне үстерү (1-нче кушымта). 2. 2024-2026 елларга гомуми белем бирүне үстерү (2 нче кушымта). 3. 2024-2026 елларга өстәмә белем бирүне үстерү (3 нче кушымта) 4. 2024-2026 елларга һөнәри һәм югары уку йортыннан соң белем бирүне үстерү һәм әлеге өлкә хезмәткәрләренең квалификациясен арттыру (4 нче кушымта)
Программаны финанслау күләмнәре	Программаны финанслауга 2024-2026 елларда 3 262 825,364 мең сум каралган, шул исәптән еллар буенча: 2024 ел - 1 090 984,588 мең сум; 2025 ел - 1 087 609,088 мең сум; 2026 ел - 1 084 231,688 мең сум. 2024-2026 елларга Программаны финанслау күләмнәре Саба муниципаль районы бюджеты акчалары исәбеннән 385 400,364 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән еллар буенча: 2024 ел - 100 555,088 мең сум; 2025 ел - 126 816,288 мең сум 2026 ел - 158 028,988 мең сум. 2024-2026 елларга Программаны финанслау күләмнәре Татарстан Республикасы бюджеты чаралары исәбеннән 2 877 425 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән еллар буенча: 2024 ел - 990 429,500 мең сум; 2025 ел - 960 792,800 мең сум; 2026 ел - 926 202,700 мең сум. Программаны финанслау күләмнәре фаразлану характерына ия һәм Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Советының чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына)Саба муниципаль районы бюджеты турындагы карары нигезендә төгәлләштереләчәк.
Программаның соңгы көтелгән нәтиҗәләре	Балалар бакчасына урнаштыру чиратында теркәлгән 3 яшьтән алып 7 яшькә кадәрге балаларга, мәктәпкәчә белем бирү программаларын гамәлгә ашыручы мәктәпкәчә мәгариф оешмаларында, мәктәпкәчә белем бирү стандартлары таләпләренә туры килә торган белем алу мөмкинлеге биреләчәк; Мәктәп яшендәге балаларга гомуми белем бирүнең һәркем өчен мөмкин булган һәм түләүсез дәүләт гарантияләрен үтәү тәэмин ителде; Инвалид балаларга гомуми белем бирү программаларын үзләштерү мөмкинлеге биреләчәк (инклюзив белем); Укучыларга ,яшәү урынына бәйсез рәвештә, укытуның заманча шартларына керү мөмкинлеге тәэмин ителәчәк; Укучылар белем бирү программалары буенча алдан профильле һәм профильле укыту мөмкинлеге алачак; Аеруча уңышлы һәм югары дәрәҗәдә уңышлы булмаган мәктәпләр арасында белем бирү сыйфатында аерма кимиячәк; Педагогларга өзлексез һөнәри үсеш мөмкинлеге тәэмин ителәчәк; Гомуми белем бирү оешмаларында яшь педагогларның өлеше артачак; Милли мониторингларда укучыларның нәтиҗәләре яхшырачак (укучыларның башлангыч, төп, урта гомуми белем бирү программаларын үзләштерүгә әзерлеге);

	Белем бирү киңлегенең бердәмлеге тәэмин ителәчәк; Өстәмә белем бирү буенча муниципаль хезмәт күрсәтү сыйфаты яхшырачак, атап әйткәндә: Балаларга өстәмә белем бирү оешмалары эшчәнлеген стимуллаштыру системасы булдырылачак; Өстәмә белем бирү оешмаларының заманча кызыклы имиджы эшләнде; Баланың социаль актив шәхесен формалаштыруга юнәлдерелгән заманча белем бирү программаларын гамәлгә кертү тәэмин ителде; Укучыларны өстәмә белем бирү хезмәтләре белән колачлау өлеше артты; Мәгариф оешмаларында белем бирү процессын оештырганда заманча мәгълүмати-компьютер технологияләрен куллану киңәя; Сәламәтлеге ягыннан мөмкинлекләре чикләнгән балаларны укыту мөмкинлеге киңәя; Дәрестән тыш һәм мәктәптән тыш эшчәнлекнең төрле рәвешләрендә эшләүче балалар һәм яшүсмерләр саны артачак. Белем сыйфатын эчке һәм тышкы бәяләү механизмнары эшләячәк Халыкның белем бирү хезмәтләре сыйфаты белән канәгатьлеге артачак;

1 Программаны гамәлгә ашыру өлкәсенә характеристика, күрсәтелгән өлкәдәге төп проблемаларны тасвирлау һәм аның үсеш фаразы

Гомуми белем бирү Татарстан Республикасы Саба муниципаль районында яшәүчеләр өчен сыйфатлы мәктәпкәчә, гомуми һәм өстәмә белем алу өчен нигез булып тора. Аны алга таба яңарту һәм үстерү тулаем белем бирү тармагының нәтиҗәлелеген тәэмин итәргә, Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы гражданнарының мәгариф ихтыяҗларын канәгатьләндерү өчен мөмкинлекләр булдырырга һәм киңәйтергә тиеш.

«Мәгариф» өстенлекле милли проектын һәм соңгы елларда мәгарифне модернизацияләүнең комплекслы проектын гамәлгә ашыруга бәйле рәвештә, Татарстан Республикасы Саба муниципаль районының гомуми белем бирүне үстерүгә шактый финанс чаралары җибәрелде. Белем бирү процессын оештыруда заманча шартлар тудыру өчен математика, физика, химия, биология, башлангыч сыйныфлар һәм компьютер техникасы кабинетлары өчен уку җиһазлары сатып алынды һәм гомуми белем бирү учреждениеләренә куелды.

Мәгарифкә чыгымнарның артуы белем бирү шартларының сизелерлек үзгәрүенә һәм педагогик кадрларның квалификация дәрәҗәсен күтәрүгә китерде. Район мәктәпләрендә матди база сизелерлек яхшырды. 2019 елдан «Мәгариф» милли проектын гамәлгә ашыруда катнашу «Заманча мәктәп», «Киләчәк укытучысы», «Һәр баланың уңышы», «Цифрлы белем бирү мохите», «Яшь профессионаллар», «Социаль активлык» төбәк проектлары буенча заманча уку кабинетлары сатып алырга мөмкинлек бирде, барлык мәктәпләр заманча компьютерлар белән тәэмин ителде, Интернет челтәренә тоташтырылды. Мәгариф учреждениеләрендә имин шартлар тәэмин итү, мәгариф учреждениеләренең матди базасын ныгыту, медицина кабинетларын һәм азык-төлек блогларын ремонтлау һәм җиһазлау буенча зур эш башкарылды.

Гомуми белем бирү шартларына заманча таләпләр барлык укучыларга иминлек һәм сәламәтлекне саклау гарантияләрен тәэмин итүне, белем бирү процессын заманча укыту җиһазлары һәм квалификацияле педагогик кадрлар белән тәэмин итүне, кулланучылары яшәгән урынга бәйсез рәвештә сыйфатлы белем бирү хезмәтләренең киң спектрын тәкъдим итәргә сәләтле мәгариф учреждениеләре санын арттыруны күздә тота.

Өченче буынның яңа дәүләт белем бирү стандартлары кертелү белән бәйле рәвештә, белем бирү процессын оештыруның заманча шартларын бирүгә таләпләр көчәйтелә.

2017 елның 26 декабрендә Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 1642 номерлы карары белән «Мәгарифне үстерү» Россия Федерациясе дәүләт программасы расланды.

Программаның максатлары:

1 - белем бирү сыйфаты, ул тасвирлана: текстны уку һәм аңлау сыйфатын халыкара тикшерүдә (PIRLS), шулай ук математик һәм табигый-фәнни белем сыйфатын халыкара тикшерүдә (TIMSS) Россия Федерациясенең алдынгы позицияләрен саклап калу;

2 - белем алу мөмкинлеге, ул сыйфатлана: 2 айдан 3 яшькә кадәрге балалар өчен мәктәпкәчә белем алу мөмкинлеге

3 - онлайн-белем, ул онлайн-курсларда белем алучыларның саны арту белән характерлана.

Мәгарифне үстерү буенча федераль максатчан Программа түбәндәгеләрне күздә тота:

– база белеменең инновацион характерын тәэмин итү;

– мәгариф системасы институтларын социаль үсеш инструментлары буларак модернизацияләү;

– һөнәри кадрларны өзлексез укытуның, әзерләүнең һәм яңадан әзерләүнең заманча системасын булдыру;

– белем бирү сыйфатын бәяләү механизмнарын булдыру.

Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2017 елның 26 декабрендәге 1642 номерлы карары белән расланган «Мәгарифне үстерү» Россия Федерациясе Дәүләт программасын һәм Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2019 елның 29 мартындагы 377нче карары белән расланган «Россия Федерациясенең фәнни-технологик үсеше» Россия Федерациясе Дәүләт программасын гамәлгә ашыру максатларында Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты 2014 елның 22 февралендә 110 номерлы карары белән «Татарстан Республикасында мәгарифне һәм фәнне үстерү» Татарстан Республикасы дәүләт программасын раслады.

Программаның максаты - халыкның үзгәреп торучы таләпләре һәм Татарстан Республикасы җәмгыяте һәм икътисады үсешенең перспектив бурычлары нигезендә Татарстан Республикасында белем бирүнең югары сыйфатын тәэмин итү.

Программаның бурычлары - балаларга мәктәпкәчә, гомуми һәм өстәмә белем бирү системаларында уку-укыту нәтиҗәләренең заманча сыйфатына һәм социальләштерү нәтиҗәләренә ирешүгә юнәлдерелгән уку-укыту программаларын модернизацияләү;

ачыклык, объективлык, үтә күренмәлелек, иҗтимагый-һөнәри катнашу принциплары нигезендә белем бирү сыйфатын бәяләүнең заманча системасын булдыру;

эш бирүчеләр белән үзара хезмәттәшлектә регионның кеше потенциалын алдан үстерү һәм Татарстан Республикасы үсешенең социаль-икътисадый стратегиясен гамәлгә ашыру мәнфәгатьләрендә гомер дәвамында кирәкле квалификацияләр сатып алуда гражданнарның төрле категорияләре өчен киң мөмкинлекләр тәэмин итү;

икътисадны технологик модернизацияләүне һәм алдынгы технологияләр нигезендә аның конкурентлык сәләтен арттыруны һәм фәнни потенциалны диверсификацияләнгән икътисадый үсешнең төп ресурсларының берсенә әверелдерүне тәэмин итә торган тикшеренүләр, фәнни эшләнмәләр һәм нәтиҗәле инновацион система секторын алдан үстерү өчен шартлар тудыру.

«Татарстан Республикасы мәгарифен һәм фәнен үстерү» дәүләт программасында билгеләнгән бурычлар комплексын хәл итү өчен «2024 - 2026 елларга Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы мәгарифен үстерү» максатчан программасын эшләргә кирәк. Әлеге программаны эшләү өчен төп инструментлар түбәндәге программалар чыгыш ясады: «Мәгарифне үстерү» Россия Федерациясе дәүләт программасы (Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2017 елның 26 декабрендәге 1642 номерлы карары белән расланган).

«2024-2026 елларга Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы мәгарифен үстерү» программасы мәгариф өлкәсендә белем бирү структурасында, эчтәлегендә һәм технологияләрендә үзгәрешләрне, мәгариф эшчәнлеге субъектларының оештыру-хокукый рәвешләрендә һәм финанс-икътисадый механизмнарда үзгәрешләрне чагылдыра торган өстенлекле бурычларны хәл итүгә юнәлдерелгән чаралар комплексыннан гыйбарәт.

Программаның чаралары мәгариф системасы субъектларына кагыла һәм Саба муниципаль районының бердәм белем һәм мәгълүмат киңлеген формалаштырырга тиеш.

Саба муниципаль районы Башкарма комитетының Мәгариф идарәсе муниципаль гомуми белем бирү оешмаларында һәркем өчен мөмкин булган һәм түләүсез мәктәпкәчә, башлангыч гомуми, төп гомуми, урта гомуми белем, шулай ук өстәмә белем алуга гражданнарның

хокукларына дәүләт гарантияләрен тәэмин итә. Татарстан Республикасы Саба муниципаль районының мәгариф комплексына 63 белем бирү учреждениесе керә: 45 мәктәпкәчә (шул исәптән 7 филиал), 11 урта, 6 төп, 1 гимназия, 1 лицей, 1 кадет интернат мәктәбе, 2 мәктәп - интернат, 1 сәләтле балалар өчен аерым фәннәрне тирәнтен өйрәнү мәктәбе һәм 2 өстәмә белем бирү учреждениесе: РБИҮ (РЦДТ), БСББҮ (ДООЦ). Урта һөнәри белем бирү учреждениесе - «Саба аграр көллияте» бар. Мәгариф өлкәсендәге гамәлдәге проблемаларны программа-максатчан ысул белән хәл итү максатка ярашлы, чөнки ул белем бирү хезмәтләре базары, җәмгыять, шәхес ихтыяҗларының тышкы шартларын (сәяси, икътисадый, социаль-мәдәни, демографик) исәпкә алырга, идарәнең оештыру структурасын һәм максатларын билгеләргә, муниципаль пространствоның белем бирү һәм социаль инфраструктурасын оптимальләштерү факторларын, белем алучыларның санын, әзерлекнең профильләрен, белем бирү процессын, тышкы структуралар белән үзара бәйләнешне һ.б. билгеләргә ярдәм итә. Нәтиҗәдә, бу мәгарифнең нәтиҗәле муниципаль системасын төзергә мөмкинлек бирәчәк.

Федераль дәүләт белем бирү стандартларын гамәлгә ашыру белән бер үк вакытта сәләтле балаларны эзләү һәм аларга ярдәм итү, шулай ук шәхес барлыкка килү чорында аларны озата бару системасы төзелергә тиеш. Формалашкан сәләтле укучыларга ярдәм итүнең махсус системасын да, һәр баланың сәләтен күрсәтү һәм үстерү, сәләтле балаларның казанышларын стимуллаштыру һәм ачыклау өчен гомуми мохитне үстерү бурычы актуаль булып тора.

Төп гомуми белем бирү программаларыннан читтә балаларның һәм яшүсмерләрнең белем алу ихтыяҗларын гамәлгә ашыруны тәэмин итүче өзлексез белем бирү системасында балаларның иҗади потенциалын үстерүнең мөһим звеносы булып өстәмә белем бирү учреждениеләре тора. Программа чараларын гамәлгә ашыру балаларга өстәмә белем бирүне 140,0 процентка кадәр арттырырга мөмкинлек бирәчәк.

"Россия Федерациясендә җирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә төп гомуми белем бирү программалары буенча һәркем өчен мөмкин булган һәм түләүсез башлангыч, төп гомуми, урта гомуми белем бирүне оештыру, белем бирү процессын финанс ягыннан тәэмин итү вәкаләтләреннән тыш, муниципаль берәмлекләрнең җирле әһәмияттәге мәсьәләләренә керә. Заманча таләпләргә туры килә торган сыйфатлы белем бирү хезмәтләрен алуда шәхес һәм гаилә ихтыяҗларын канәгатьләндерү дәрәҗәсе муниципаль белем бирү челтәре үсешен дөрес планлаштыруга бәйле.

Саба муниципаль районының гомуми белем бирү системасында 23 гомуми белем бирү учреждениесе эшли, шуларның 3 (13 %) - шәһәр (гимназия, сәләтле балалар өчен урта гомуми белем бирү мәктәбе һәм урта мәктәп) һәм 21 (87 %) авыл мәктәпләре.

Районның 20 мәктәбендә укучыларны йөртү оештырылды. Район буенча 849 укучы 33 маршрут буенча 25 автобуста озатыла. Әлеге чара балаларыбызга заманча матди-техник базасы булган база мәгариф учреждениеләрендә сыйфатлырак белем алырга мөмкинлек бирә.

Бүгенге көндә өстенлекле проблемаларның берсе - өченче буын белем бирү стандартларын гамәлгә ашыру. Өченче буын гомуми белем бирүнең яңа федераль дәүләт белем бирү стандартларына, гомуми белем бирүнең яңа эчтәлегенә һәм технологияләренә, профильле әзерлек һәм профильле укытуга, процессларның сыйфатын һәм педагогик процессның нәтиҗәләрен контрольдә тотуның һәм бәяләүнең яңа рәвешләренә күчкәндә, мәгариф учреждениеләренең матди-техник базасының заманча таләпләргә туры килү мәсьәләсе кискен тора.

Соңгы елларда мәктәпләрнең санитар-техник торышын яхшырту өчен районның барлык учреждениеләрендә комплекслы капиталь һәм агымдагы ремонт эшләре башкарылды. Белем бирү эшчәнлегенең, шул исәптән янгын сүндерү һәм терроризмга каршы куркынычсызлыгын тәэмин итү бурычы этаплап һәм комплекслы хәл ителә.

Мәктәпнең тәрбияви потенциалын көчәйтү, һәр укучының шәхси психологик-педагогик ярдәмен тәэмин итү шулай ук мөһим бурыч булып тора. Хокук бозуларны, башка асоциаль күренешләрне профилактикалау мәктәп эшчәнлегенең аерылгысыз һәм табигый өлеше буларак каралырга тиеш.

Яңа белем бирү стандартларын нәтиҗәле кертү адекват кире элемтәдән - белем бирү сыйфатын бәяләү системасыннан башка мөмкин түгел. Белем бирүнең сыйфатын бәяләү

системасын үстерү мөһим бурыч булып тора. Бер мәктәп дәрәҗәсеннән икенчесенә күчкәндә сыйфатны бәяләүне гамәлгә ашырырга, мәгариф учреждениеләренең төрле төркемнәре буенча сыйфатны иркле бәяләүнең инновацион механизмнарын кертергә кирәк.

Нәкъ менә мәктәп чорында кешенең сәламәтлеге алдагы гомеренә формалаша. Комплекслы чишелеш укучыларны кайнар ризык белән тәэмин итүне оештыруның гамәлдәге проблемаларын, сәламәтлекне саклау технологияләрен куллануның алдынгы тәҗрибәсен гамәлгә кертүне һәм трансляцияләүне, мәктәп медицина кабинетлары базасында укучыларны медицина белән тәэмин итү өчен шартлар тудыруны, укучыларны физик яктан тәрбияләүне һәм массакүләм балалар спортын үстерүне таләп итә.

Сәләтле балаларга ярдәм итү район мәгариф системасының һәм муниципаль район хакимиятенең өстенлекле бурычларыннан берсе булып тора. Районыбыз педагоглары алдына куйган максат - сәләтле балаларны оптималь үстерүне тәэмин итүче планлы һәм максатчан гамәлләр системасын эшләүдән һәм гамәлгә ашырудан гыйбарәт. Районда төрле дәрәҗәдәге чаралар комплексы уздырыла.

Ел саен гомуми белем бирү учреждениеләренең эш планында аерым юнәлеш - сәләтле балалар белән фән буенча эш чагылыш таба. Әлеге эшчәнлекне методик озата бару мәсьәләләре шулай ук педагогик советларда, район методик берләшмәләре утырышларында да тикшерелә. Сәләтле балалар белән эшләгәндә, укытучылар уку программаларын баета, белем бирү эчтәлеген яңарта һәм киңәйтә, дифференциацияле эшли, укучыларның индивидуаль якын килүен тормышка ашыра һәм аларга консультация бирә, танып белү сәләтен стимуллаштыра ала.

Гомуми белем бирү учреждениеләренең сәләтле балалар сәләтен үстерү буенча идарә эшчәнлеге планлы характерда бара, ул укучыларны үз-үзен үстерүгә һәм камилләштерүгә юнәлгән. Районда интеллектуаль сәләтлелек экспертизасы сыйфатында олимпиадалар, фәнни конференцияләр, конкурслар һәм башка интеллектуаль ярышларуздырыла. Республика олимпиадалары нәтиҗәләрен анализлау тарих, җәмгыять белеме, химия, технология, татар теле, ОБЖ, физик культура буенча тотрыклы нәтиҗәләр күрсәтә. Республика олимпиадаларының нәтиҗәләре укучыларда белем культы формалаштыру, укуга һәм хезмәткә намуслы мөнәсәбәт буенча укытучыларның максатчан эшләве турында сөйли.

Сәләтле балаларның иҗади эшчәнлеген стимуллаштыруга аерым игътибар бирәбез. Районда ел саен олимпиадаларда җиңүчеләрне һәм призерларны,аларның укытучыларын ата-аналар һәм җәмәгатьчелек вәкилләре катнашында хөрмәтләү уздырыла.

Балаларның иҗади, интеллектуаль потенциалын үстерүгә, район фәнни-гамәли конференцияләрен оештыру, конкурслар үткәрү дә ярдәм итә. Иң яхшы эшләр Республика күләмендәге конференцияләрдә һәм конкурсларда катнашу өчен тәкъдим ителә.

Мәктәпләрдә яңа мәгълүмати технологияләр киң кулланыла, бу педагогларның һәм укучыларның проектлар өстендә эшләү буенча уртак эшчәнлегенә ярдәм итә (конференцияләрдә катнашу, дәрескә, класстан тыш чараларга , презентацияләргә методик материаллар әзерләү, газета чыгару).

Заманча мәктәп инфраструктурасын булдыру, мәгълүмати технологияләрнең белем бирү эшчәнлеге практикасына кертү, мәгълүмат технологияләрен профилизацияләү һәм профориентацияләү, гомуми белем бирү эчтәлеген һәм структурасын заманча таләпләр нигезендә яңарту, мәгариф идарәсендә иҗтимагый катнашуны киңәйтү, яңа икътисадый механизмнар кертү, мәктәпнең тәрбияви потенциалын арттыру, педагогик кадрларның квалификациясен күтәрү, педагогик һөнәрнең абруен күтәрү, сәләтле балаларны ачыклау һәм аларга ярдәм итү буенча гомуми белем бирүнең актуаль бурычларын Программаны гамәлгә ашыру юлы белән бары тик комплекслы рәвештә хәл итәргә мөмкин.

2. Программаны гамәлгә ашыруның төп максатлары һәм бурычлары, сроклары һәм этаплары

Программаның максаты: халыкның үзгәрә торган таләпләре һәм Татарстан Республикасы җәмгыятенең һәм икътисадының перспектив бурычлары нигезендә Саба муниципаль районында белем бирүнең югары сыйфатын тәэмин итү.

Куелган максатка ирешү өчен түбәндәге бурычларны хәл итү күздә тотыла:

- балаларга заманча укыту нәтиҗәләренә һәм социальләштерү нәтиҗәләренә ирешүгә юнәлдерелгән мәктәпкәчә, гомуми һәм өстәмә белем бирү системаларында белем бирү программаларын модернизацияләү;
- ачыклык, объективлык, үтә күренмәлелек, иҗтимагый-һөнәри катнашу принциплары нигезендә белем бирү сыйфатын бәяләүнең заманча системасын булдыру;
- гомуми белем бирүнең федераль дәүләт мәгариф стандартлары таләпләре нигезендә һәркем файдалана алырлык сыйфатлы гомуми белем алу гарантияләрен тәэмин итү;
- заманча мәгълүмат һәм коммуникация технологияләрен кулланып, яңа мәгариф технологияләрен һәм укыту процессын оештыру принципларын кертү,;
-сәламәтлеге ягыннан мөмкинлекләре чикләнгән балаларга, инвалид балаларга гомуми белем алу өчен шартлар тәэмин итү;
- мәктәп укучыларына сыйфатлы туклану өчен шартлар тәэмин итү;
- укучыларда сәламәт яшәү рәвеше күнекмәләрен формалаштыру;
- сәләтле балаларны ачыклауның, аларга ярдәм итүнең һәм аларны озата баруның муниципаль системасын камилләштерү;
- мәктәпләрдә иң яхшы педагогларны саклап калу өчен мораль һәм матди стимуллар системасын булдыру, яшь белгечләрне җәлеп итү;
- мәгариф хезмәткәрләренең өзлексез һөнәри үсеше өчен шартлар тудыру;
- белем бирү учреждениеләрендә янгын һәм террорчылыкка каршы куркынычсызлыкны тәэмин итү;
- укучыларның хезмәт базарын исәпкә алып уку планын сайлау, булачак һөнәрне сайлау мөмкинлеген тәэмин итә торган профильле һәм профиль алды укытуны кертү һәм гамәлгә ашыру;
- гомуми белем бирү нәтиҗәләренә һәм белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыру шартларына төп таләпләрне үз эченә алган өченче буын гомуми белем бирүнең федераль дәүләт мәгариф стандартларын гамәлгә ашыру;
- мәгариф учреждениеләренә сәламәтлекне саклау технологияләрен куллануның алдынгы тәҗрибәсен кертү;
- тәрбия эшенең муниципаль системасын үстерү;

Программаны гамәлгә ашыру срогы - 2024-2026 еллар.

Программаны ресурслар белән тәэмин итү

Программаны финанслауга 2024-2026 елларда 3 262 825,364 мең сум каралган, шул исәптән еллар буенча:

2024 ел - 1 090 984,588 мең сум;

2025 ел - 1 087 609,088 мең сум;

2026 ел - 1 084 231,688 мең сум.

2024-2026 елларга Программаны финанслау күләмнәре Саба муниципаль районы бюджеты акчалары исәбеннән 385 400,364 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән еллар буенча:

2024 ел - 100 555,088 мең сум;

2025 ел - 126 816,288 мең сум

2026 ел - 158 028,988 мең сум.

2024-2026 елларга Программаны финанслау күләмнәре Татарстан Республикасы бюджеты чаралары исәбеннән 2 877 425 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән еллар буенча:

2024 ел - 990 429,500 мең сум;

2025 ел - 960 792,800 мең сум;

2026 ел - 926 202,700 мең сум.

Программаны финанслау күләмнәре фаразлану характерына ия һәм Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Советының чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына)Саба муниципаль районы бюджеты турындагы карары нигезендә төгәлләштереләчәк.

4. Программаны гамәлгә ашыруның көтелгән нәтиҗәләре

Программаның нәтиҗәлелеген бәяләү индикатив күрсәткечләр нигезендә гамәлгә ашырыла, 1 нче таблицада күрсәтелгән.

1 нче таблица

N т/б	Күрсәткеч атамасы	2024 ел	2025 ел	2026 ел
1	2	5	6	7
1.	Дәүләт (муниципаль) гомуми белем бирү учреждениеләрен тәмамлаучыларның гомуми санында бердәм дәүләт имтиханын бирмәгән дәүләт (муниципаль) гомуми белем бирү оешмаларын тәмамлаучылар өлеше, процентлар	0	0	0
2.	Өчтән алып җиде яшькә кадәрге балалар өчен мәктәпкәчә белем алу мөмкинлеге, процентлар	100	100	100
3.	Мәгариф хезмәткәрләренең гомуми санында (укытучылар, тәрбиячеләр, МББО хезмәткәрләре), квалификацияләрен арттырган һәм (яисә) һөнәри әзерлек үткән (укытучылар, тәрбиячеләр, МББО хезмәткәрләре) процентлар,	33	34	33
4.	Дәүләт (муниципаль) гомуми белем бирү учреждениеләре санында укытуның заманча таләпләренә туры килә торган дәүләт (муниципаль) гомуми белем бирү учреждениеләре өлеше, процентлар	88	88	89
6.	Дәүләт (муниципаль) белем бирү учреждениеләренең гомуми санында районның мәгариф учреждениеләрендә инклюзив белем кертү һәм гамәлгә ашыру, процентлар	34	34	39

Планлы күрсәткечнең факттагы әһәмиятенә ирешү Программаны гамәлгә ашыруның нәтиҗәлелеге турында сөйли.

Татарстан Республикасы Саба
муниципаль районы Башкарма
комитетының 2024 елның 21
февралендәге 160-п номерлы карарына
1 номерлы кушымта

«2024-2026 елларга мәктәпкәчә белем бирүне үстерү»
1 нче Ярдәмче программасы

1 Ярдәмче программа паспорты

1 Ярдәмче программа исеме	2024-2026 елларга мәктәпкәчә белем бирүне үстерү (алга таба - 1 Ярдәмче программа)
1 Ярдәмче программаның төп эшләүчеләре	«Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Башкарма комитетының Мәгариф идарәсе» МКУ (алга таба - Мәгариф идарәсе)
1 нче Ярдәмче программаның максаты:	Уку-укыту нәтиҗәләренең заманча сыйфатына һәм социальләштерү нәтиҗәләренә ирешүгә юнәлдерелгән мәктәпкәчә белем бирү системасында белем бирү программаларын модернизацияләү
1 Ярдәмче программаның бурычлары	Мәктәпкәчә белем бирүнең сыйфатын күтәрү; педагогик кадрларның белем һәм һөнәри дәрәҗәсен күтәрү; мәктәпкәчә яшьтәге һәр баланың оптималь үсеш дәрәҗәсенә ирешү өчен мәктәпкәчә белем бирү оешмаларының тәрбия-белем бирү процессына инновацион белем бирү технологияләрен кертү; мәктәптә уку өчен тигез башлангыч шартлар тудыру
1 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру сроклары	2024-2026 еллар
1 Ярдәмче программаны финанслау күләмнәре	2024-2026 елларда 1 Ярдәмче программаны финанслауга барлыгы 999 153,976 мең сум каралган, шул исәптән: 2024 ел - 342 145,288мең сум; 2025 ел - 333 945,688 мең сум; 2026 ел - 323 063,000 мең сум. 2024-2026 елларга 1 Ярдәмче программаны финанслау күләмнәре Саба муниципаль районы бюджеты акчалары исәбеннән 40583,488 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән еллар буенча: 2024 ел - 20 061,488 мең сум; 2025 ел - 10 261,000 мең сум; 2026 ел - 10 261,000 мең сум. 2024-2026 елларга 1 Ярдәмче программаны финанслау күләмнәре Татарстан Республикасы бюджеты акчалары исәбеннән 958570,488 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән еллар буенча: 2021 ел - 322 083,800 мең сум; 2022 ел - 323 684,688 мең сум; 2023 ел - 312 802,000 мең сум. 1 Ярдәмче программаны финанслау күләмнәре фаразлану характерына ия һәм Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Советының чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына)Саба муниципаль районы бюджеты турындагы карары нигезендә төгәлләштереләчәк.

1 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның көтелгән соңгы нәтиҗәләре	2026 елга 1 Ярдәмче программаны чараларын гамәлгә ашыру түбәндәгеләргә ирешергә мөмкинлек бирәчәк: педагогик белеме булган мәктәпкәчә мәгариф оешмаларының педагогик хезмәткәрләре санының чагыштырма авырлыгын мәктәпкәчә мәгариф оешмаларының педагогик хезмәткәрләренең гомуми санында 100 процентка кадәр арттыру; мәктәпкәчә белем бирү стандартлары таләпләренә туры килә торган программалар буенча белем алучы мәктәпкәчә мәгариф оешмаларында тәрбияләнүчеләрнең чагыштырма авырлыгын, мәктәпкәчә белем бирү оешмаларында тәрбияләнүчеләрнең гомуми санында 100 процентка кадәр арттыру; мәктәпкәчә мәгариф оешмаларының педагогик хезмәткәрләренең гомуми санында мәктәпкәчә мәгариф оешмаларының квалификациясен күтәрү һәм (яисә) һөнәри яңадан әзерлек узган педагогик хезмәткәрләре санының чагыштырма авырлыгын 99 процент дәрәҗәсендә саклап калу.

1. 1 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру өлкәсенә характеристика күрсәтелгән өлкәдәге төп проблемаларны тасвирлау һәм аның үсеш фаразы

Мәктәпкәчә белем бирү өлкәсендә Татарстан Республикасы белем бирү сәясәтенең мөһим өстенлеге булып белем алу мөмкинлеген һәм сыйфатын тәэмин итү буенча комплекслы чараларны тормышка ашыру тора. Хәзерге вакытта районда 45 мәктәпкәчә белем бирү оешмасы (шул исәптән 7 филиал) эшли, аларда 1915 бала йөри.

Районда мәктәпкәчә белем бирү педагоглары саны 209 кеше тәшкил итә, шул исәптән 164 тәрбияче, 6 педагог-психолог, 9 укытучы - логопед.

Районның мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләренең педагогик составының 96 проценттан артыгы тиешле һөнәри стандартына ия.

Мәктәпкәчә мәгариф оешмалары җитәкчеләренең 10 проценты "Дәүләт һәм муниципаль идарә", "Менеджмент", "Персонал белән идарә итү" яки дәүләт һәм муниципаль идарә итү, менеджмент һәм икътисад өлкәсендә өстәмә һөнәри белемгә ия түгел, әмма хәзерге вакытта барысы да әлеге юнәлешләрнең берсе буенча белем ала.

Хәзерге вакытта мәктәпкәчә белем бирү өлкәсендә хәл ителергә тиешле түбәндәге мәсьәләләр саклана:

– мәктәпкәчә белем бирү системасында квалификацияле кадрлар җитмәү,

– Педагогларның үз һөнәри мөмкинлекләрен аңлап һәм билгеләп, аларны белем бирү процессының барлык катнашучылары белән эштә куллануны таба алмаулары.

– фәнни әдәбият һәм яңа техник чаралар белән эшли белмәү һәм белем алуның җитәрлек дәрәҗәдә булмавы

– һәр педагогка һәм административ-хуҗалык персоналына компьютерлар булмау

– педагогларның өйрәнүгә мотивациясе һәм психологик әзерлеге түбән һәм мәктәпкәчә учреждениеләрнең белем бирү мохитенә ИКТ кертү җитәрлек дәрәҗәдә бармый.

Белем бирү системасы мәктәпкәчә белем бирүдән башлап белем бирүнең (укытуның) эчтәлеге, ысуллары һәм технологияләре өлешендә инновация эшчәнлеге өчен кирәкле күнекмәләрне һәм компетенцияләрне формалаштыруга һәм үстерүгә юнәлдереләчәк. Балаларның иҗатка сәләтләрен иртә ачуны тәэмин итү, мәгълүматны тәнкыйди кабул итү күнекмәләрен үстерү, стандарт булмаган карарларга , креативлыкка, уйлап табучанлыкка сәләт, командада эшләргә һәм аларны мәктәпкәчә белем алуга әзерләү максатларында, мәктәпкәчә белем бирү, шулай ук өстәмә белем бирү хезмәтләренә дәүләт ярдәме артачак.

Заманча квалификациясе булган мәктәпкәчә мәгариф оешмалары педагоглары саны, шул исәптән кадрларны аттестацияләү, квалификация таләпләрен яңарту һәм заманча һөнәри стандартлар формалаштыру, белем бирү программаларын яңарту, квалификация күтәрү һәм һөнәри озату программаларын яңарту, педагогик эшнең сыйфатын һәм нәтиҗәләрен бәяләүнең заманча системасын булдыруга таянып, хезмәткә түләү системасын камилләштерү артачак.

Мәктәпкәчә стадиядә шәхес формалаштыруда гаилә мөһим роль уйный. Гаилә потенциалын ачуда нәтиҗәле ярдәм күрсәтү мөмкинлекләрен тәэмин итү максатларында ата-аналарның квалификацияле иркле педагогик консультациясе һәм гаиләләргә балаларны укытуда, тәрбияләүдә һәм үстерүдә ярдәм итү системасы, шулай ук социаль патронат системасы үсеш алачак.

Хәзерге заман мәгарифне модернизацияләү этабы мәктәпкәчә белем бирү өлкәсе хезмәткәре тарафыннан һөнәри эшчәнлек системасын камилләштерүне таләп итә.

Мәктәпкәчә белем бирүнең сыйфатын тәэмин итү өчен мәктәпкәчә белем бирүнең төп гомуми белем бирү программасын гамәлгә ашыручы мәктәпкәчә мәгариф оешмалары мөдирләренең дә, тәрбиячеләренең дә һөнәри дәрәҗәсе мөһим. Шуңа күрә дә игътибар үзәгендә мәктәпкәчә белем бирү хезмәткәрләренең квалификациясен күтәрү бурычы тора.

Мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләренең җитәкче һәм педагогик кадрларын булдыруга карата таләпләрне яраштыру зарур:

мәктәпкәчә мәгариф оешмалары мөдирләре 100 процентка югары һөнәри белемле булырга тиеш;

мәктәпкәчә мәгариф оешмалары педагогларының 100 процентка урта махсус яисә югары һөнәри белеме булырга тиеш.

1 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру нәтиҗәсендә түбәндәгеләр көтелә:

1. Мәктәпкәчә мәгариф оешмалары хезмәткәрләренә өстәмә һөнәри белем бирү өчен шартлар тәэмин итү.

2. Мәктәпкәчә мәгариф оешмалары хезмәткәрләре өчен квалификация күтәрүнең персональләштерелгән моделен кертү.

3. Өстәмә һөнәри белем бирү оешмаларында мәктәпкәчә мәгариф оешмалары хезмәткәрләре өчен квалификация арттыруны оештырганда заманча мәгълүмати компьютер технологияләреннән файдалануны киңәйтү.

1 Ярдәмче программаны гамәлгә ашырганда түбәндәгеләргә бәйле куркынычлар туарга мөмкин:

1 Ярдәмче программа белән идарә итүдәге җитешсезлекләр белән бәйле;

1 Ярдәмче программа чараларын эзлекле гамәлгә ашыруда мәктәпкәчә мәгариф оешмаларының кызыксынучанлыгы булмау;

район балаларына мәктәпкәчә белем бирү системасын үстерүнең өстенлекле юнәлешләре дөрес сайланмаган.

Моннан тыш, 1 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру барышына түбәндәге куркынычлар сизелерлек йогынты ясарга мөмкин:

программа чараларын финанслауны киметү мөмкинлегенә бәйле макроикътисадый куркынычлар;

мәктәпкәчә белем бирү системасын үстерүгә норматив-хокукый ярдәм итүгә бәйле куркынычлар.

Барлыкка килгән проблемаларны хәл итү өчен, 1 Ярдәмче программа чараларын гамәлгә ашырганда барлыкка килергә мөмкин булган тискәре нәтиҗәләрне булдырмау чаралары комплексын гамәлгә ашыру тәкъдим ителә:

программа чараларын гамәлгә ашыруда катнашучыларның барысы арасында - мәктәпкәчә мәгариф оешмалары, мәдәният учреждениеләре, мәгариф һәм мәдәният өлкәләрендә идарә органнары, фәнни учреждениеләр арасында ныклы элемтәләр урнаштыру зарур, алар бер системага берләштерелергә тиеш;

мәктәпкәчә белем бирү системасы үсешенең дөрес сайланмаган өстенлекләре белән

бәйле куркынычлар 1 Ярдәмче программаны тормышка ашыру барышын даими мониторинглау белән бетерелә;

программа чараларын гамәлгә ашыруның көтелә торган нәтиҗәләрен нәтиҗәсез тикшерү куркынычы, планнар, аларның көтелгән үтәлешен бәяләү, максатларына ирешү буенча сан индикаторлары, 1 Ярдәмче программа белән тулаем һәм аның аерым чаралары белән идарә итү сыйфатын контрольдә тоту нигезендә, -1 Ярдәмче программа белән идарә итүне төгәл һәм нәтиҗәле оештырудан минимальләштерелә.

Максатчан күрсәткечләргә ирешү өчен проблемалы мәсьәләләр барлыкка килгәндә, әлеге 1Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруны регламентлаштыра торган норматив-хокукый актларга үзгәрешләр кертелергә мөмкин.

2. 1 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның төп максатлары һәм бурычлары, сроклары һәм этаплары

1 Ярдәмче программаның максаты: балаларга мәктәпкәчә белем бирү системасында уку-укыту программаларын модернизацияләү, ул белем бирүнең заманча сыйфатына һәм социальләштерү нәтиҗәләренә ирешүгә юнәлдерелгән.

Бурычлар:

мәктәпкәчә белем бирүнең сыйфатын күтәрү;

мәктәпкәчә белем бирүнең вариатив рәвешләрен үстерү;

педагогик кадрларның белем һәм һөнәри дәрәҗәсен күтәрү;

мәктәпкәчә яшьтәге һәр баланың оптималь үсеш дәрәҗәсенә ирешү өчен мәктәпкәчә белем бирү оешмаларының тәрбия-белем бирү процессына инновацион белем бирү технологияләрен кертү;

мәктәптә уку өчен тигез башлангыч шартлар тудыру.

3. 1 Ярдәмче программаны ресурслар белән тәэмин итү

2024-2026 елларда 1 Ярдәмче программаны финанслауга барлыгы 999 153,976 мең сум каралган, шул исәптән:

2024 ел - 342 145,288мең сум;

2025 ел - 333 945,688 мең сум;

2026 ел - 323 063,000 мең сум.

2024-2026 елларга 1 Ярдәмче программаны финанслау күләмнәре Саба муниципаль районы бюджеты акчалары исәбеннән 40583,488 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән еллар буенча:

2024 ел - 20 061,488 мең сум;

2025 ел - 10 261,000 мең сум;

2026 ел - 10 261,000 мең сум.

2024-2026 елларга 1 Ярдәмче программаны финанслау күләмнәре Татарстан Республикасы бюджеты акчалары исәбеннән 958570,488 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән еллар буенча:

2024 ел - 322 083,800 мең сум;

2025 ел - 323 684,688 мең сум;

2026 ел - 312 802,000 мең сум.

1 Ярдәмче программаны финанслау күләмнәре фаразлану характерына ия һәм Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Советының чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына)Саба муниципаль районы бюджеты турындагы карары нигезендә аныкланачак.

4. 1 Ярдәмче программаның төп чараларына характеристика

1. Мәктәпкәчә мәгариф оешмаларын заманча җиһазлар белән тәэмин итү

Россия Федерациясе Мәгариф һәм фән министрлыгының 2011 елның 20 июлендәге 2151 номерлы боерыгы белән расланган мәктәпкәчә белем бирүнең төп гомуми белем бирү программасын гамәлгә ашыру шартларына карата Федераль дәүләт таләпләре нигезендә, мәктәпкәчә белем бирү оешмасында балаларны рухи-әхлакый үстерүне һәм тәрбияләүне, тәрбияләнүчеләрнең физик һәм психологик сәламәтлеген саклауны һәм ныгытуны гарантияләүче, тәрбияләнүчеләргә һәм педагогик хезмәткәрләргә карата уңай мөнәсәбәттә үсүче мохит тудырылырга тиеш.

Мәктәпкәчә белем бирүнең сыйфатын күтәрү һәм мәктәпкәчә яшьтәге балаларның сәламәтлеген ныгыту максатында түбәндәге чараларны үткәрү таләп ителә:

мәктәпкәчә мәгариф оешмаларын физкультура җиһазлары белән тәэмин итү;

мәктәпкәчә мәгариф оешмаларында искергән җиһазларны алыштыру.

2. Мәктәпкәчә мәгариф оешмаларының интерактив такталарын тулыландыру

Хәзерге вакытта мәктәпкәчә белем бирүнең федераль дәүләт белем бирү стандартларын кертү һәм гамәлгә ашыру эше алып барыла. Ә башлангыч гомуми белем бирүнең яңа федераль дәүләт белем бирү стандартлары инде хәзердән үк коммуникатив һәм танып белү бурычларын хәл итү өчен мәгълүмат һәм коммуникация технологияләре чараларыннан актив файдалануны таләп итә; эзләүнең төрле ысулларын (белешмә чыганакларында һәм "Интернет" челтәренең ачык укыту мәгълүмат киңлегендә), җыю, эшкәртү, анализлау, оештыру, тапшыру һәм мәгълүматны интерпретацияләү; текстны клавиатура ярдәмендә кертә белү, үлчәнә торган зурлыкларны һәм сурәтләрне, авазларны цифрлы формада терки һәм анализлый белү, үз чыгышларын аудио-, видео- һәм график ярдәмендә әзерли алу; сайлау, этикет һәм этикет мәгълүмати нормаларын үтәү. Димәк, мәктәпкәчә белем бирү системасын үстерү чараларын проектлаганда төп белем бирү программаларының (мәктәпкәчә, башлангыч гомуми, төп гомуми, урта (тулы) гомуми, башлангыч һөнәри, урта һөнәри һәм югары һөнәри белем бирү) һәм аларга карата таләпләрнең дәвамлылыгы принцибын исәпкә алу зарур.

Моңа бәйле рәвештә, инде мәктәпкәчә яшьтә үк, укыту материалын өйрәнгәндә һәм тәрбия чараларын уздырганда интерактив хезмәттәшлекне оештыру юлы белән мәгълүмати-белем бирү ресурслары белән эшләү нигезләрен билгеләү максатка ярашлы.

Шуңа күрә мәктәпкәчә белем бирү программаларын тормышка ашыру һәм "Баланың иминлеге" республика проектын гамәлгә ашыру өчен (мәктәпкәчә белем бирү оешмаларында тәрбияләнүчеләр өчен юл хәрәкәте кагыйдәләрен укыту) һәр мәктәпкәчә белем бирү оешмасын интерактив такталар белән (оешмага кимендә 1 интерактив такта) һәм "Интернет" челтәренә тоташтыру белән тәэмин итәргә кирәк.

3. Мәктәпкәчә мәгариф оешмаларында исәпләү һәм оештыру техникасы паркын яңарту

"Мәктәпкәчә белем бирүнең төп гомуми белем бирү программасын электрон рәвештә гамәлгә ашыручы мәгариф учреждениеләренә балаларны исәпкә кую һәм күчерү" хезмәте күрсәтүне тәэмин итү өчен "Электрон балалар бакчасы" автоматлаштырылган мәгълүмат системасы эшли. Мәктәпкәчә мәгариф оешмаларында компьютерларның искерүе, ә медицина һәм хуҗалык персоналының компьютер техникасы булмавы (алга таба - балалар бакчасы) ачыкланды. Шуңа бәйле рәвештә компьютер техникасын яңарту һәм алар булмаган балалар бакчаларын компьютерлар белән тәэмин итү планлаштырыла.

4. Мәктәпкәчә белем бирү оешмаларында федераль дәүләт белем бирү стандартларын гамәлгә ашыру.

«Россия Федерациясендә мәгариф турында» 2012 елның 29 декабрендәге 273-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә 2013 елның 1 сентябреннән үз көченә кергән Россия Федерациясе Мәгариф һәм фән министрлыгы тарафыннан мәктәпкәчә белем бирүнең федераль дәүләт белем бирү стандартлары (алга таба - ФГОС) эшләнде. 2023 елның 1 сентябреннән РФ Мәгариф министрлыгының 2022 елның 25 ноябрендәге 1028 номерлы боерыгы нигезендә мәктәпкәчә белем бирүнең яңа федераль белем бирү программасы үз көченә керде - ФОП ДО. Федераль программа балалар бакчаларында балалар белән эшләү

күләменә, эчтәлегенә һәм нәтиҗәләренә таләпләрнең төп дәрәҗәсен кертә һәм мәктәпкәчә белем бирү дәрәҗәсенең берничә төп функциясен тормышка ашырырга мөмкинлек бирә:

–Россия Федерациясе гражданы буларак, мәктәпкәчә яшьтәге баланы укыту һәм тәрбияләү, аның граждан һәм мәдәни тиңдәшлеге нигезләрен тиешле яшьтә һәркем файдалана алырлык чаралар белән карап тәрбияләү

–балаларны Россия халкының традицион рухи-әхлакый һәм социаль-мәдәни кыйммәтләренә җәлеп итүгә юнәлдерелгән мәктәпкәчә белем бирү эчтәлегенең бердәм үзәген (алга таба - ДО) булдыру, үсеп килүче буынны үз гаиләсенең, зур һәм кече Ватанының тарихын һәм мәдәниятен белүче һәм хөрмәт итүче буларак тәрбияләү;

–балаларны тәрбияләү һәм укытуның бердәм федераль белем бирү киңлеген булдыру, ул балага һәм аның ата-аналарына (законлы вәкилләренә) яшәү урынына карамастан, тигез, сыйфатлы шартлар тәэмин итү.

Мәктәпкәчә белем бирүнең федераль белем бирү программасын гамәлгә кертү һәм гамәлгә ашыру белән мәктәпкәчә белем бирү программасын яңадан карау ихтыяҗы туа.

Шуңа бәйле рәвештә әлеге юнәлешне гамәлгә ашыру мәктәпкәчә белем бирүнең федераль дәүләт белем бирү стандартлары һәм мәктәпкәчә белем бирүнең федераль белем бирү программасы таләпләрен исәпкә алып, мәктәпкәчә белем бирүнең төп гомуми белем бирү программаларын яңартуны үз эченә ала.

Мәдәни белем бирү кысаларында республиканың мәктәпкәчә белем бирү оешмаларына инновацион белем бирү технологияләре, шул исәптән мәктәпкәчә яшьтәге балаларны Татарстан Республикасының ике дәүләт теленә өйрәтү буенча укыту-методик комплекслар кертелә.

5. Мәктәпкәчә белем бирүнең муниципаль системасын модернизацияләү (мәктәпкәчә мәгариф оешмаларында катнаш яисә компенсацияләү юнәлешендәге төркемнәр төзү)

Хәзерге вакытта безнең илдә сәламәтлек ягыннан мөмкинлекләре чикләнгән балалар өчен белем бирү хезмәтләре базары бик чикләнгән. Инвалид балаларны укытуның традицион формасы булып махсус белем бирү учреждениеләре кала. Бигрәк тә мәктәпкәчә яшьтәге балаларга инклюзив тәрбия бирүне кертү мәсьәләсе кискен тора. Бу социаль культураның түбән булуы һәм халыкның үсештә үзенчәлекләре булган затларга карата түземлелеге белән бәйле. Димәк, белем бирү учреждениесенә сәламәтлеге ягыннан мөмкинлекләре чикләнгән баланың инклюзиясе педагогларның, ата-аналарның, мәгариф һәм социаль яклау идарәсе хезмәткәрләренең уртак тырышлыгына нигезләнергә тиеш.

Районда компенсацияләү юнәлешендә 2 төркем эшли. Компенсацияләү юнәлешендәге төркемнәр эшчәнлеген оештыруның төп бурычлары булып түбәндәгеләр тора: сәламәтлек мөмкинлекләре чикләнгән балаларның мәктәпкәчә белем бирүнең яраклаштырылган белем бирү программасын үзләштерүенә ярдәм итүче шартлар тудыру; психофизик үсеш үзенчәлекләрен һәм индивидуаль мөмкинлекләрен исәпкә алып, сәламәтлек мөмкинлекләре чикләнгән балаларга индивидуаль юнәлешле психологик-педагогик ярдәм күрсәтүне гамәлгә ашыру (психологик-медицина-педагогик комиссия тәкъдимнәре нигезендә).

Сәламәтлек мөмкинлекләре чикләнгән укучылар өчен мәктәпкәчә белем бирүнең федераль җайлаштырылган белем бирү программасы (алга таба - ФАОП ДО) Россия Федерациясе Мәгариф министрлыгының 2022 елның 30 сентябрендәге 874 номерлы боерыгы һәм мәктәпкәчә белем бирүнең Федераль дәүләт белем бирү стандарты (алга таба - Стандарт) белән расланган Федераль төп гомуми белем бирү учреждениеләрен эшләү һәм раслау тәртибенә ярашлы рәвештә эшләнгән. Стандарт мәктәпкәчә белем бирүнең җайлаштырылган төп белем бирү программаларын эшләүнең инвариант максатларын һәм юнәлешләрен билгели, ә ФАОП ДО вариатив ысуллар һәм аларның казанышлары чараларын тәкъдим итә. ФАОП ДО өстәмә документлар булып тора, аның нигезендә белем бирү эшчәнлеген мәктәпкәчә белем бирү дәрәҗәсендә гамәлгә ашыручы оешмалар (алга таба - Оешма) мәктәпкәчә белем бирүнең җайлаштырылган уку-укыту программаларын мөстәкыйль рәвештә эшлиләр һәм раслыйлар (алга таба - АОП ДО) сәламәтлеге мөмкинлекләре чикләнгән мәктәпкәчә яшьтәге балалар өчен (алга таба - ОВЗ): АОП до

оешмалары тарафыннан ОВЗ мәктәпкәчә белем алучылар өчен әзерләнгән эчтәлек һәм планлаштырылган нәтиҗәләр (максатчан ориентирлар), тиешле эчтәлектән һәм планлаштырыла торган нәтиҗәләрдән ким түгел.

Мәктәпкәчә мәгариф оешмаларында катнаш яисә компенсацияләү юнәлешендәге төркемнәр эшчәнлеген оештыруга юнәлдерелгән чараларны гамәлгә ашыру үз эченә ала:

- Сәламәтлекләре ягыннан мөмкинлекләре чикләнгән балаларны мониторинглау,
- Сәламәтлекләре ягыннан мөмкинлекләре чикләнгән балалар белән эшләү өчен кадрларны укыту,
- ФАОП ДО һәм ФГОС ДО нигезендә АОП ДО эшләү
- компенсацияләү юнәлешендәге төркем эше шартларында пространство-үстерү мохите булдыру,
- Әлеге төркемнәрдә мәктәпкәчә мәгариф оешмаларында катнаш яисә компенсацияләү юнәлешендә белем бирү эшчәнлеген оештыру һәм гамәлгә ашыру.

6. Мәктәпкәчә мәгариф оешмаларында милли белем бирүне популярлаштыру

Татар халкының этномәдәни үсеше, этник тәңгәллеген саклап калу күбесенчә татар телен, әдәбиятын укыту эшчәнлегенең барлык яшь категорияләрен үз эченә алган дөрес, комплекслы оештырылуына бәйле. Мәгълүмат җәмгыяте формалашкан шартларда глобальләшү Россиядә дә, бөтен дөньяда да татарларның мәдәни ассимиляциясе процессларын тагын да көчәйтә, милли үзенчәлекләрен, гасырлар традицияләрен югалтуга китерә. Татар халкы тарафыннан туган телне һәм этник мәдәниятне югалту куркынычы татар телен һәм әдәбиятын саклау, үстерү һәм тарату проблемасы тудыра. Татар халкының тиз үсә торган ассимиляциясенә каршы тору мәктәпкәчә белем бирү оешмаларында, Татарстан Республикасының урта һөнәри белем бирү мәгариф оешмаларында һәм һөнәри белем бирү учреждениеләрендә татар телен укытуны тәэмин итүдә системалы, комплекслы якын килү булырга мөмкин. Татарстан Республикасы бөтен татар халкын берләштерү үзәге булып тора. Татар халкының үз этнокультура үзенчәлеген саклап калырга, үсеп килүче буынны этнопедагогика традицияләрендә тәрбияләүдә төп рольне Татарстан Республикасы уйный. Татар халкын саклап калуның һәм татар телен (әдәбиятын) өйрәнүнең тулы һәм нәтиҗәле эшчәнлеген тәэмин итү буенча төп бурычлар Татарстан Республикасының дәүләт телләрен һәм Татарстан Республикасында башка телләрне саклау, өйрәнү һәм үстерү буенча Татарстан Республикасы Дәүләт программасы кысаларында гамәлгә ашырылырга тиеш. Гамәлдәге дәреслекләрне, укыту-методик комплектларны анализлау күрсәткәнчә, татар этносын алга таба да Саклау өчен туган телне лингвистик дисциплина буларак өйрәнү җитеп бетми, туган телне һәм әдәбиятны өйрәнү аша этномәдәни традицияләрне популярлаштыру зарурилыгы туды.

Мәктәпкәчә оешмаларда Татарстан Республикасы дәүләт телләрен укытуның, укыту-методик комплекслар, төрле сүзлекләр, электрон дәреслекләр төзүнең һәм басманың мөһим проблемаларын хәл итү, шулай ук Россия Федерациясе мәгариф системасының заманча таләпләре нигезендә югары квалификацияле белгечләр әзерләү, квалификация күтәрү һәм педагогик кадрларны яңадан әзерләү мөһим.

Чараларның төп максаты булып түбәндәгеләр өчен шартлар тудыру тора:

татар телен, әдәбиятын саклап калу, өйрәнү һәм үстерү, туган һәм чит тел буларак функциональлеген арттыру;

татар теле һәм әдәбиятын укыту буенча мәктәпкәчә оешмаларны, мәктәпләрне, урта һөнәри белем бирү учреждениеләрен үз эченә алган тулы бер система;

педагогларның һөнәри квалификациясен күтәрү курсларын оештыру һәм яңа укыту-методик комплектларны сынап карау.

Шуңа бәйле рәвештә төп бурычлар түбәндәгеләр:

1 ярдәмче программа максатын уңышлы гамәлгә ашыру өчен оештыру механизмнарын булдыру;

телләр һәм әдәбият укыту методикасын камилләштерү;

кәгазь һәм электрон форматларда татар милли компоненты белән гамәли юнәлешле укыту-методик комплексларны эшләү, бастырып чыгару һәм гамәлгә кертү;

этномәдәни компонентлы аудио- һәм видеоматериаллар һәм электрон белем бирү ресурсларын булдыру һәм гамәлгә кертү;

яңа методика һәм эшләнмәләр белән танышу максатында педагогларның һөнәри компетентлыгын арттыру;

Көтелә торган нәтиҗәләр:

татар телен (әдәбиятын) популярлаштыру һәм тарату;

мәктәпкәчә мәгариф учреждениеләрендә тәрбияләнүчеләрнең тел культурасын күтәрү өчен фәнни-методик һәм белем бирү шартларын тудыру;

педагогларны әзерләү һәм аларның һөнәри компетентлыгын арттыру;

Россия һәм дөньякүләм иҗтимагый-мәдәни киңлектә татар теленең йогынтысын һәм аңлаешлылыгын киңәйтү.

7. Балаларны телләргә өйрәтү (рус, татар, инглиз телләре).

Бүгенге көндә Татарстан Республикасында балаларны ике дәүләт теле һәм инглиз теленә мәктәпкәчә яшьтән өйрәтү - мәктәпкәчә белем бирү өлкәсендә көнүзәк мәсьәләләрнең берсе. Рус теленә өйрәтүнең төп максаты тел сәләтен үстерү, рус теле белән рус халкы мәдәнияте белән аралашу чарасы буларак танышу. Балаларны рус теленә җәлеп итү, аларны мәктәптә белү процессын күпкә җиңеләйтә, димәк, программа материалын тизрәк үзләштерүгә ярдәм итә.

Балаларны рус теленә өйрәтү эшен планлаштырганда, тәрбияче рус-татар икетеллелегенең үзенчәлеген, төркемдәге сөйләм торышын, гаиләләрдә сөйләм шартларын, балаларның рус телен аңлау дәрәҗәсен исәпкә алырга тиеш. Балаларны рус сөйләменә өйрәтү өчен, тәрбияче, барыннан да элек, үзе рус телендә грамоталы сөйләшергә тиеш. Татар телендә аңлатуны бары тик беренче дәресләрдә генә кулланырга, ә алга таба аралашуны күбесенчә рус телендә алып барырга кирәк.

Баланы инглиз теленә кечкенәдән өйрәтергә кирәк, чөнки алар бу вакытта мәгълүматны яхшы үзләштерәләр. Дүрт яшькә кадәр бала мөмкин булган сәләтләрнең яртысын ала һәм инде сигез яшендә үк үзенең төп күнекмәләрен ала. Аңлырак яшьтә, кагыйдә буларак, ун яшьләр тирәсендә, баланы укыту даими күнегүләр ясау юлы белән башкарыла. Шуңа күрә инглиз телен дүрт яшьтән дә соңга калмыйча өйрәнергә кирәк. Чит телгә өйрәтү коллектив дәресләр рәвешендә һәм индивидуаль тәртиптә узарга мөмкин.

ФГОС ата-аналарны тәрбия-белем бирү процессына җәлеп итү зарурлыгын күрсәтә. Гаилә баланың рус сөйләмен үзләштерүендә мөһим роль уйный.

Чараларның төп максаты түбәндәгеләрдән гыйбарәт:

районда тел сәясәтен норматив хокукый тәэмин итүне камилләштерү;

Татарстан Республикасының дәүләт телләре буларак татар һәм рус телләренең тигез яшәешенә ярдәм итү;

районда рус телен өйрәтүнең рус телендә укытуның бербөтен системасын үстерү;

Саба муниципаль районында яшәүче халыклар вәкилләренең телләрен саклау һәм үстерү;

районда дәүләт телләренең һәм башка телләрнең социаль статусын күтәрү һәм популярлаштыру;

районда инглиз теленең социаль статусын күтәрү һәм популярлаштыру;

Шуңа бәйле рәвештә төп бурычлар түбәндәгеләр:

1 ярдәмче программа максатын уңышлы гамәлгә ашыру өчен оештыру механизмнарын булдыру;

телләр укыту методикасын камилләштерү;

кәгазь һәм электрон форматларда рус милли компоненты булган гамәли юнәлешле укыту-методик комплексларны эшләү, бастырып чыгару һәм гамәлгә кертү;

этномәдәни компонентлы аудио- һәм видеоматериаллар һәм электрон белем бирү

ресурсларын булдыру һәм гамәлгә кертү;

яңа методика һәм эшләнмәләр белән танышу максатында педагогларның һөнәри компетентлыгын арттыру;

Көтелә торган нәтиҗәләр:

-укыту-методика базасын ныгыту;

- укытуда ИКТ кертү;

- кадрлар составының сыйфатын һәм дәүләт телләрен укытуны яхшырту;

- укытуда дәвамчанлыкны саклап калу, УМК дөрес сайлау;

- яңа стандартларга күчкәндә авторлык программалары булдыру.

- татар һәм рус телләренең, шулай ук районның башка халыклары телләренең оптималь эшләвен һәм үсешен тәэмин итә торган чаралар системасын булдыру.

5. 1 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру механизмы

1 Ярдәмче программаның төп чараларын гамәлгә ашыру, шул исәптән «Россия Федерациясендә мәгариф турында» Федераль законны гамәлгә ашыру максатында, норматив-хокукый актлар әзерләү һәм раслау планлаштырыла.

6.1 Ярдәмче программаның социаль-икътисади нәтиҗәлелеген бәяләү

Программаның нәтиҗәлелеген бәяләү индикатив күрсәткечләр нигезендә гамәлгә ашырыла, 1 нче таблицада күрсәтелгән.

1 нче таблица

1 нче Ярдәмче программаның социаль-икътисади нәтиҗәлелеген бәяләү

N т/б	Күрсәткеч атамасы	Үлчәү берәмлеге	2024 ел	2025 ел	2026 ел
1.	Мәктәпкәчә белем бирү хезмәтләрен алу мөмкинлеге бирелгән 3-4 яшьлек балалар санына мәктәптә укучы 5 - 7 яшьлек балалар санына төзәтмәләр кертелгән 3-4 яшьлек балалар санына карата мөнәсәбәт	%	100	100	100
2.	Мәктәпкәчә белем бирү оешмаларының педагогик хезмәткәрләренең гомуми санында педагогик белеме булган мәктәпкәчә белем бирү оешмаларының педагогик хезмәткәрләре санының чагыштырмача күләме	%	100	100	100
3.	Мәктәпкәчә мәгариф оешмаларының квалификациясен күтәрү һәм (яисә) һөнәри яңадан әзерләү узган педагогик хезмәткәрләре санының чагыштырма авырлыгы мәктәпкәчә мәгариф оешмаларының педагогик хезмәткәрләренең гомуми санында	%	34	34	33
4.	Программа буенча белем алучы мәктәпкәчә мәгариф оешмаларында тәрбияләнүчеләрнең чагыштырма авырлыгы мәктәпкәчә белем бирү стандартларының һәм ФОП ДО таләпләренә туры килә торган, мәктәпкәчә мәгариф оешмаларында тәрбияләнүчеләрнең гомуми санында	%	100	100	100

План күрсәткечләренең факттагы күрсәткечләренә ирешү 1 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның нәтиҗәлелеген раслаячак.

1 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру нәтиҗәсендә 3 яшьтән алып 7 яшькә кадәрге барлык балаларга мәктәпкәчә белем бирү оешмаларына урнаштыру буенча чиратта теркәлүчеләргә мәктәпкәчә белем алу мөмкинлеге биреләчәк. Барлык мәктәпкәчә мәгариф оешмаларында мәктәпкәчә белем бирүнең уку-укыту программалары гамәлгә ашырылачак, алар мәктәпкәчә белем бирү стандартлары һәм мәктәпкәчә белем бирүнең федераль белем бирү программасы таләпләренә туры килә.

Татарстан Республикасы Саба
муниципаль районы Башкарма
комитетының 2024 елның 21
февралендәге 160-п номерлы карарына
2 номерлы кушымта

"2024-2026 елларга гомуми белем үсеше"
2 нче Ярдәмче программасы

2 Ярдәмче программа паспорты

2 Ярдәмче программаның исеме	2024 - 2026 елларга гомуми белем бирүне үстерү (алга таба - 2 Ярдәмче программа)
2 Ярдәмче программаның төп эшләүчеләре	«Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Башкарма комитетының Мәгариф идарәсе» МКУ (алга таба - Мәгариф идарәсе)
2 нче Ярдәмче программаның максаты:	Уку нәтиҗәләренең заманча сыйфатына һәм социальләштерү нәтиҗәләренә ирешүгә юнәлдерелгән балаларның гомуми белем бирү системасында белем бирү программаларын модернизацияләү
2 Ярдәмче программаның бурычлары	Халыкның гомуми белем бирү хезмәтләреннән тигез файдалана алуын тәэмин итә торган белем бирү челтәрен һәм финанс-икътисадый механизмнарын формалаштыру; гомуми белем бирү оешмаларын тәмамлаучыларның алга таба укуга һәм эшчәнлеккә әзерлеген тәэмин итү өчен белем бирү һәм мәгариф мохите эчтәлеген модернизацияләү; педагогик кадрлар составын һәм компетенцияләрен яңарту, педагогларны эшнең сыйфатын яхшыртуга һәм өзлексез һөнәри үсешкә мотивацияләү механизмнарын булдыру
2 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру сроклары	2024-2026 еллар
Елларга һәм чыганакларга бүлеп, 2 нче ярдәмче программаны финанслау күләме	2024-2026 елларда 2 Ярдәмче программаны финанслауга барлыгы 2 122 155,542 мең сум каралган, шул исәптән еллар буенча: 2024 ел - 701 089,054 мең сум; 2025 ел - 707 012,800 мең сум; 2026 ел - 714 053,688 мең сум; 2024-2026 елларга 2 Ярдәмче программаны финанслау күләмнәре Саба муниципаль районы бюджеты акчалары исәбеннән 344 186,876 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән еллар буенча: 2024 ел - 80 283,600 мең сум; 2025 ел - 116 345,288 мең сум; 2026 ел - 147 557,988 мең сум; 2024-2026 елларга 2 Ярдәмче программаны финанслау күләмнәре Татарстан Республикасы бюджеты акчалары исәбеннән 1 777 968,666 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән еллар буенча: 2024 ел - 620 805,454 мең сум; 2025 ел - 590 667,512 мең сум; 2026 ел - 566 495,700 мең сум. 2 Ярдәмче программаны финанслау күләмнәре фаразлану характерына ия һәм Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Советының

	чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына)Саба муниципаль районы бюджеты турындагы карары нигезендә төгәлләштереләчәк.
2 Ярдәмче программаның максатларын һәм бурычларын тормышка ашыруның көтелгән ахыргы нәтиҗәләре (Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру нәтиҗәләрен бәяләү индикаторлары)	2 Ярдәмче программа чараларын гамәлгә ашыру 2026 елга түбәндәгеләргә ирешергә мөмкинлек бирәчәк: өченче телнең федераль дәүләт белем бирү стандарты нигезендә белем алучы гомуми белем бирү оешмалары укучыларының чагыштырма авырлыгын 100 процентка кадәр арттыру; гомуми белем бирү оешмалары укытучыларының гомуми санында 35 яшькә кадәрге укытучылар санының чагыштырма күләмен 40 процентка кадәр арттыру; өйдә гомуми белем бирү программалары буенча дистанцион белем технологияләрен кулланып белем алучы инвалид балалар санының чагыштырма авырлыгын, уку зыян китермәгән инвалид балаларның гомуми санында 100 процент дәрәҗәсендә саклау; соңгы өч ел эчендә квалификация күтәрү яки яңадан әзерлек узган дәүләт (муниципаль) гомуми белем бирү оешмалары җитәкчеләре санының гомуми белем бирү оешмалары җитәкчеләренең гомуми санында 100 процент дәрәҗәсендә; төрле дәрәҗәдәге олимпиадаларда һәм конкурсларда катнашучы гомуми белем программалары буенча укучылар санының чагыштырма авырлыгын гомуми белем бирү программалары буенча укучыларның гомуми санында 50 процентка кадәр арттыру; бердәм дәүләт имтиханы (алга таба - БДИ) нәтиҗәләре буенча дәүләт (муниципаль) гомуми белем бирү оешмаларында математика буенча уртача балл 75 балл белән; дәүләт (муниципаль) гомуми белем бирү оешмаларында БДИ нәтиҗәләре рус теленнән уртача балл 76 балл белән; 10 - 11 сыйныф укучыларының гомуми санынан профильле белемнең югары баскычтагы укучыларының гомуми санын 50 процентка кадәр арттыру; 5-9 сыйныф укучыларының профиль алды белеме белән колачлануын 20 процент дәрәҗәсендә арттыру; федераль дәүләт белем бирү стандартлары нигезендә эшләү өчен квалификация күтәрүне һәм (яки) һөнәри яңадан әзерләүне узган гомуми белем бирү оешмалары җитәкчеләре һәм педагогик хезмәткәрләренең өлешен гомуми белем бирү оешмалары җитәкчеләренең һәм педагогик хезмәткәрләренең гомуми санында 95 процентка кадәр арттыру

1. 2 нче ярдәмче программаны гамәлгә ашыру өлкәсенә характеристика, күрсәтелгән өлкәдәге төп проблемаларны тасвирлау һәм аның үсеш фаразы

Хәзерге вакытта Саба районында 23 гомуми белем бирү оешмасы эшли (шуларның 20 се муниципал).

Аларда белем алучылар саны 4111 кеше тәшкил итә, шул исәптән 354 - дәүләт гомуми белем бирү оешмаларында укучы.

Хәзерге вакытта балаларга гомуми белем бирү өлкәсендә хәл ителергә тиешле проблемалар кискенләште, шул исәптән:

1) иң уңышлы һәм уртача уңышлы гомуми белем бирү оешмалары арасында белем бирү нәтиҗәләре сыйфатында аерма булу.

2) педагогик кадрлар составын һәм компетенцияләрен яңартуның җитәрлек темпы булмау.

"Киләчәк" Татарстан Республикасының мәгарифне үстерү стратегиясен гамәлгә ашыру кысаларында мәгарифне мәгълүматлаштыру инфраструктурасын үстерүгә шактый акча бүлеп бирелде. Барлык укытучылар һәм гомуми белем бирү оешмалары җитәкчеләре шәхси ноутбуклар алды, 2022-2023 елда район педагоглары өчен 534 данә яңа ноутбикалар керде, район гомуми белем бирү мәктәпләре укытучылары "Интернет" челтәрендә педагогик берләшмәләрдә катнашалар.

Сәламәтлеге буенча мөмкинлекләре булмаган балалар өчен вакытлыча яки даими рәвештә белем бирү оешмасына керү мөмкинлеге булмаган балалар өйдә укулар оештырылган. Хәзерге вакытта шундый форма белән 3 бала белем ала.

Әлеге проблемаларны хәл итү буенча нәтиҗәле чаралар булмау түбәндәгеләрне барлыкка китерергә мөмкин:

гомуми белем бирүнең сыйфатлы хезмәт күрсәтүләреннән файдалана алуны чикләү;

белем бирү хезмәтләренең сыйфаты белән халыкның канәгатьсезлеге.

Чаралар комплексы ярдәмендә үзгәрешләр түбәндәге юнәлешләрдә барачак:

белем алучыларның кызыксынуын һәм активлыгын үстерүгә басым ясап, укытуның эчтәлеген һәм ысулларын сыйфатлы үзгәртү, индивидуаль укыту планнары нигезендә профильле укытуның тулы системасын формалаштыру, математикага, технологиягә, табигыйфәнни фәннәргә һәм чит телләргә өйрәтү программаларын тизрәк яңартуны дәвам итә;

гомуми белем бирү системасы кадрлары эшчәнлегенең нәтиҗәлелегенә ярдәм итүче механизмнарны үстерү, югары уку йортларын тәмамлаучыларны һәм талантлы белгечләрне гомуми белем бирүне оештыруга җәлеп итү, районның педагогик составын яшәртү, педагогик һәм җитәкче кадрларның һөнәри дәрәҗәсенең үсүе.

Мәгариф өлкәсендә республика сәясәтенең стратегик максаты - икътисадның инновацион үсеше таләпләренә, җәмгыятьнең һәм һәр гражданның заманча ихтыяҗларына туры килә торган сыйфатлы белем алу мөмкинлеген арттыру. Бу максатны гамәлгә ашыру түбәндәге өстенлекле бурычларны хәл итүне күздә тота.

1. База белем бирүнең инновацион характерын тәэмин итү;

2. Мәгариф системасы институтларын социаль үсеш инструментлары буларак модернизацияләү;

3. Профессиональ кадрларны өзлексез укытуның, әзерләүнең һәм яңадан әзерләүнең заманча системасын булдыру.

2. 2 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның төп максатлары һәм бурычлары, сроклары һәм этаплары

2 ярдәмче программаның максаты - балаларның гомуми белем бирү системасында белем бирү программаларын модернизацияләү, ул уку нәтиҗәләренең заманча сыйфатына һәм социальләштерү нәтиҗәләренә ирешүгә юнәлдерелгән.

2 Ярдәмче программаның бурычлары түбәндәгеләр:

халыкның гомуми белем бирү хезмәтләреннән тигез файдалана алуын тәэмин итә торган белем бирү челтәрен һәм финанс-икътисадый механизмнарын формалаштыру;

гомуми белем бирү оешмаларын тәмамлаучыларның алга таба укуга һәм югары технологияле икътисадта эшчәнлеккә әзерлеген тәэмин итү өчен белем бирү һәм мәгариф мохите эчтәлеген модернизацияләү;

педагогик кадрлар составын һәм компетенцияләрен яңарту, педагогларны эшнең сыйфатын яхшыртуга һәм өзлексез һөнәри үсешкә мотивацияләү механизмнарын булдыру.

3. 2 Ярдәмче программаны ресурслар белән тәэмин итү

2024-2026 елларда 2 Ярдәмче программаны финанслауга барлыгы 2 122 155,542 мең сум каралган, шул исәптән еллар буенча:

2024 ел - 701 089,054 мең сум;

2025 ел - 707 012,800 мең сум;

2026 ел - 714 053,688 мең сум;

2024-2026 елларга 2 Ярдәмче программаны финанслау күләмнәре Саба муниципаль районы бюджеты акчалары исәбеннән 344 186,876 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән еллар буенча:

2024 ел - 80 283,600 мең сум;

2025 ел - 116 345,288 мең сум;

2026 ел - 147 557,988 мең сум;

2024-2026 елларга 2 Ярдәмче программаны финанслау күләмнәре Татарстан Республикасы бюджеты акчалары исәбеннән 1 777 968,666 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән еллар буенча:

2024 ел - 620 805,454 мең сум;

2025 ел - 590 667,512 мең сум;

2026 ел - 566 495,700 мең сум.

2 Ярдәмче программаны финанслау күләмнәре фаразлану характерына ия һәм Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Советының чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына)Саба муниципаль районы бюджеты турындагы карары нигезендә төгәлләштереләчәк.

4. 2 Ярдәмче программаның төп чаралары характеристикасы

1. Гомуми белем бирү оешмаларын заманча җиһазлар һәм кабинетлар белән тәэмин итү, автобуслар сатып алу.

Гомуми белем бирү оешмаларын җиһазлар һәм заманча кабинетлар белән җиһазлау нигезендә өченче буын гомуми белем бирүнең Федераль дәүләт белем бирү стандартына күчү зарурлыгы ята, аның нигезендә белем бирү оешмалары (уку, укыту-җитештерү, компьютер, мәктәп ашханәләре өчен) өчен таләп ителә торган җиһазларның, транспорт чаралары, дәреслекләр һәм кеше-курсларның гомуми белем бирү оешмалары җитәкчеләренең һәм укытучыларының квалификациясен күтәрү һәм һөнәри белемнәрен яңадан әзерләү кысаларында кирәкле күләмдә чагылышы билгеләнә.

2. Барлык табигый-фәнни дисциплиналар кабинетларын җиһазлау

Хәзерге вакытта район гомуми белем бирү оешмаларының урта һәм өлкән дәрәҗәдә укучылары тарафыннан профильле белем бирү программаларын практик үзләштерүнең җитешсезлеге күзәтелә, аларда төп гомуми белем бирүнең 2010 елның 17 декабрендәге 1897 номерлы федераль дәүләт белем бирү стандартлары куелган таләпләргә туры китереп, практик эш күнекмәләре формалаштырылырга тиеш.

Шулай итеп, укучыларда табигый-фәнни объектларны һәм күренешләрне өйрәнү буенча практик эш күнекмәләрен формалаштыру гомуми белем бирү мәктәпләренең барлык предметлы кабинетларын заманча табигый фәннәр лабораторияләре комплектлары белән

җиһазландыру кирәклеген аңлата.

3. Профильле укытуны кертү

Югары сыйныф укучыларын профильле уку планнары нигезендә булачак һөнәри эшчәнлеккә максатчан әзерләү гамәлгә ашырыла. Иң ихтыяҗлы профильләр: социаль-икътисадый, физик-математик, социаль-гуманитар, филологик, мәгълүмати-технологик.

4. "Татарстан Республикасында Электрон белем бирү" проектын тормышка ашыру

Мәктәпләрдә стационар компьютер техникасы паркы яңартылган, барлык педагогик хезмәткәрләр WiFi чыбыксыз каналы буенча "Интернет" челтәре ресурсларына керү мөмкинлеге булган персональ ноутбуклар белән тәэмин ителгән.

Татарстанның барлык мәктәпләре, масштаблы модернизацияләүдән соң, 2024 елдан «ТР Электрон мәгарифе» дәүләт мәгълүмат системасында эшли башлады. Платформага электрон журналлар һәм "Мәскәү электрон мәктәбе" (МЭШ) көндәлекләре компоненты кертеләчәк. «Татарстан Республикасының электрон белем бирү» системасы 2009 елда файдалануга тапшырылган һәм инде шактый искергән, шуңа күрә җитди модернизация таләп итә.

Модернизацияләгәндә “Мәскәү электрон мәктәбе” сервисларын кулландылар. Анда опцияләр һәм яңа юнәлешләр, укыту һәм методик материал күп.

5. Федераль дәүләт белем бирү стандартларын гамәлгә кертү

Гомуми белем бирү эчтәлеген яңартуның һәм аны алу шартларын яңартуның төп механизмы өченче буын федераль дәүләт белем бирү стандартларын кертү булачак.

Федераль дәүләт белем бирү стандартларының төп өлеше булып башлангыч, төп, урта гомуми белем бирүнең төп белем бирү программаларын үзләштерү нәтиҗәләренә таләпләр тора. Өченче буынның федераль дәүләт белем бирү стандартлары белем бирү нәтиҗәләре турында күзаллауны сизелерлек киңәйтә һәм предметлы нәтиҗәләрне нормалаштыруга гына түгел, бәлки көтелгән перспективаларны һәм шәхес, гаилә, җәмгыять һәм дәүләт ихтыяҗларын килештерү нигезендә формалаштырылган метапредмет һәм шәхес нәтиҗәләренә ирешүгә, шулай ук баланы тиешле яшьтә үстерү турында заманча фәнни күзаллауларга йөз тота.

Башлангыч мәктәп дәрәҗәсендә башлангыч гомуми белем бирүнең федераль дәүләт белем бирү стандартлары (алга таба - ФГОС НОО) нигезендә белем алу һәм үз эшчәнлеген оештыру нигезен тәшкил итүче төп компетенцияләргә ия булуны тәэмин итә торган универсаль уку гамәлләре формалаштыру төп әһәмияткә ия. Димәк, башлангыч мәктәптә педагогларга үзоешканлыкны һәм үзбәя бирүне үстерү технологияләрен үзләштерергә кирәк.

Төп мәктәп дәрәҗәсендә төп гомуми белем бирүнең федераль дәүләт белем бирү стандартлары (алга таба - ФГОС ООО) тарафыннан укучыларның үз-үзен үстерүгә һәм шәхси үзбилгеләнешкә сәләтен формалаштыруга, үз укуларының максатын мөстәкыйль билгели һәм аларга ирешү юлларын планлаштыра, укытучы һәм яшьтәшләр белән укыту хезмәттәшлеген һәм уртак эшчәнлекне оештыруга аерым игътибар бирелә.

Урта мәктәп дәрәҗәсендә гомуми белем бирүнең федераль дәүләт белем бирү стандартлары (алга таба - ФГОС СОО) яшүсмерләрне укытуны мәгълүматлаштыруга һәм индивидуальләштерүгә, гомуми мәдәният формалаштыруга, укучыларның рухи-әхлакый, социаль, шәхес һәм интеллектуаль үсешен, социаль уңышлылыкны, иҗади сәләтләрне үстерүне, укучыларның сәламәтлеген саклап калуга һәм ныгытуга юнәлдерелгән.

Күрсәтелгән нәтиҗәләргә ирешү төрле өлкәләрдә пробаларны, интенсив аралашуны, гамәли социаль тәҗрибә алуны күздә тоткан яшүсмерләрнең социаль һәм укыту эшчәнлегенең яңа формаларын кертүне таләп итәчәк.

6. Сәләтле балаларга һәм аларның педагогларына адреслы ярдәм күрсәтүне гамәлгә ашыру

Балаларның һәм яшьләрнең интеллектуаль-иҗади потенциалын ачу талантлылыкның төрле типларын ачыклау, аларга ярдәм итү һәм аларны озата баруга юнәлдерелгән (һәм аларның ярашуы), шуларның иң мөһиме:

интеллектуаль сәләтле булу;

иҗади һәм сәнгать сәләте;

спортка сәләт;

социаль сәләтлелек.

Районда сәләтле балаларга һәм аларны әзерләгән педагогларга адреслы ярдәм күрсәтелә. Ел саен олимпиадада катнашучы укучыларны һәм аларның укытучыларын хөрмәтләү үткәрелә.

7. Гомуми белем бирү оешмаларының предмет укытучылары өчен һөнәри үсеш һәм методик коучинг системасын булдыру. Районда педагогик һәм җитәкче хезмәткәрләрнең һөнәри осталыгын күтәрү программасы этаплап тормышка ашырыла.

8. "Татарстан Республикасында рус теле" проектын гамәлгә ашыру

Проект рус теле һәм әдәбияты укучылары өчен фәнни, фәнни-гамәли конференцияләр, олимпиадалар һәм конкурслар оештыруны һәм уздыруны күздә тота.

9. Гомуми белем бирү оешмаларында капиталь ремонт ясау

10. Милли мәгариф системасын үстерү.

Чараларны гамәлгә ашыру туган телләрне популярлаштыруга; тел культурасын күтәрү өчен фәнни-методик һәм мәгариф шартлары булдыруга китерәчәк;

11. ОВЗ булган балалар өчен махсус белем бирү системасын үстерү.

Чараларның максаты - заманча таләпләргә җавап бирә торган укыту-тәрбия процессын алып бару, тәрбияләнүчеләрне комплекслы үстерү һәм тернәкләндерү өчен уңайлы шартлар тудыру.

12. Мәгариф объектларында янгынга каршы, террорчылыкка каршы чаралар.

Чараларның максаты - гомуми белем бирү оешмаларында янгынга каршы һәм террорчылыкка каршы куркынычсызлыкны тәэмин итү.

Төп программа чараларына автоматик янгын сигнализациясе, сөйләм хәбәр итү һәм системага хезмәт күрсәтү, видеокүзәтү системалары урнаштыру, шулай ук башка чаралар керә.

13.Белем бирү оешмаларында каршылыксыз мохит булдыру

Чараларның максаты - инвалидларның һәм халыкның башка аз мобиль төркемнәренең өстенлекле өлкәләрендә, мәктәп яшендәге укучыларны да кертеп, объектларга һәм хезмәт күрсәтүләргә тоткарлыксыз үтеп керү шартларын формалаштыру.

5. 2 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру механизмы

2 Ярдәмче программаның төп чараларын, шул исәптән "Россия Федерациясендә мәгариф турында" Федераль законны гамәлгә ашыру максатында норматив хокукый актларны эшләү һәм раслау планлаштырыла.

6. 2 Ярдәмче программаны тормышка ашыруның социаль-икътисадый нәтиҗәлелеген бәяләү

2 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның нәтиҗәлелеген бәяләү индикатив күрсәткечләр нигезендә гамәлгә ашырыла, 1 нче таблицада күрсәтелгән.

1 нче таблица

Күрсәткеч	2024 ел	2025 ел	2026 ел
1	5	6	7
Төп гомуми белем бирүнең яңа федераль дәүләт белем бирү стандарты нигезендә белем алучы гомуми белем бирү оешмалары укучыларының чагыштырма авырлыгы, процентлар	60	80	100
Урта гомуми белем бирүнең яңа федераль дәүләт белем бирү стандарты нигезендә белем алучы гомуми белем бирү оешмалары укучыларының чагыштырма авырлыгы, процентлар	100	100	100
Гомуми белем бирү оешмалары укытучыларының гомуми санында 35 яшькә кадәрге укытучылар санының чагыштырма күләме, процент	20	30	40
Өйдә, дистанцион белем технологияләрен кулланып, гомуми белем бирү программалары буенча белем алучы инвалид балалар санының чагыштырма авырлыгы уку-укытуга каршы килмәгән инвалид балаларның гомуми санында,	5	7	10

процентларда			
Соңгы өч ел эчендә квалификацияне күтәрүне яисә һөнәри яктан яңадан әзерләүне узган дәүләт (муниципаль) гомуми белем бирү оешмалары җитәкчеләренең гомуми санында балаларның гомуми санының чагыштырмача зурлыгы, процентлар	100	100	100
гомуми белем бирү программалары буенча укучыларның гомуми санында төрле дәрәҗәдәге олимпиадаларда һәм конкурсларда катнашучы гомуми белем программалары буенча укучылар санының чагыштырма авырлыгы , процентларда	100	100	100
Дәүләт (муниципаль) гомуми белем бирү оешмаларында бердәм дәүләт имтиханы (БДИ) нәтиҗәләре, математика буенча уртача балл	75	75	75
Дәүләт (муниципаль) гомуми белем бирү оешмаларында бердәм дәүләт имтиханы (БДИ) нәтиҗәләре, рус теле буенча уртача балл	76	76	76
Гомуми белем бирү оешмаларының автоматик янгын сигнализациясе белән җиһазландырылуы, процентлар	100	100	100
Мәгариф оешмаларының террорчылыкка каршы җиһазлар (видеокүзәтү системалары һәм башкалар) белән тәэмин ителеше, процентларда	20	23	23
10 - 11 нче сыйныф укучыларының гомуми саныннан профильле белем алу	40	45	50
9 сыйныф укучыларының гомуми саныннан профильалды белеменә караган 9 сыйныф укучыларын колачлау, процент	5	15	20
Гомуми белем бирү учреждениеләре җитәкчеләренең һәм педагогик хезмәткәрләренең гомуми санында федераль дәүләт белем бирү стандартлары нигезендә эшләү өчен квалификация һәм (яисә) һөнәри әзерлек узган гомуми белем бирү оешмалары җитәкчеләре һәм педагогик хезмәткәрләре өлеше, процентлар	60	80	100

План күрсәткечләренең факттагы күрсәткечләренә ирешү 1 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның нәтиҗәлелеген раслаячак.

2 Ярдәмче программа чараларын гамәлгә ашыру нәтиҗәсендә түбәндәге нәтиҗәләр көтелә:

гомуми белем бирүнең һәркем өчен мөмкин булган һәм түләүсез дәүләт гарантияләрен үтәү тәэмин ителәчәк;

барлык инвалид балаларга гомуми белем бирү программаларын дистанцион, махсус (коррекцион) яисә инклюзив белем рәвешендә үзләштерү мөмкинлеге биреләчәк;

барлык укучыларга яшәү урынына бәйсез рәвештә укытуның заманча шартларына керү мөмкинлеге тәэмин ителәчәк;

өлкән сыйныф укучылары профильле укытуның белем бирү программалары буенча белем алу мөмкинлеген алачак;

аеруча уңышлы һәм югары дәрәҗәдә уңышлы булмаган мәктәпләр арасында белем бирү сыйфатында аерма кимиячәк;

педагогларга өзлексез һөнәри үсеш мөмкинлекләре тәэмин ителәчәк;

милли мониторингларда укучыларның нәтиҗәләре яхшырачак (укучыларның башлангыч, төп, урта гомуми белем бирү программаларын үзләштерүгә әзерлеге);

Татарстан Республикасының мәгариф пространствосы бердәмлеге тәэмин ителәчәк.

Татарстан Республикасы Саба
муниципаль районы Башкарма
комитетының 2024 елның 21
февралендәге 160-п номерлы карарына
3 номерлы кушымта

«2024-2026 елларга өстәмә белем бирүне үстерү»
3 нче ярдәмче программасы

3 Ярдәмче программа паспорты

3 Ярдәмче программа исеме	2024-2026 елларга өстәмә белем бирүне үстерү (алга таба - 3 Ярдәмче программа)
3 Ярдәмче программаның төп эшләүчеләре	«Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Башкарма комитетының Мәгариф идарәсе» МКУ Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Башкарма комитетының мәдәният бүлеге
3 нче ярдәмче программаның максаты:	Уку нәтиҗәләренең заманча сыйфатына һәм социальләштерү нәтиҗәләренә ирешүгә юнәлдерелгән балаларга өстәмә белем бирү системасында белем бирү программаларын модернизацияләү
3 Ярдәмче программаның бурычлары	Саба муниципаль районында балаларга өстәмә белем бирү учреждениеләренең эшчәнлеген яңарту; балаларга өстәмә белем бирү буенча муниципаль хезмәт күрсәтүләрнең сыйфатын арттыру; балаларга өстәмә белем бирү системасында ватан педагогикасының иң яхшы традицияләрен саклап калу һәм дәвам итү; өстәмә белем бирү системасының кадрлар потенциалын камилләштерү, бала шәхесен гармонияле үстерү өлкәсендә педагогик эшчәнлекнең һөнәри дәрәҗәсен арттыру; балаларга өстәмә белем бирү учреждениеләренең матди-техник базасын үстерү
3 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру сроклары	2024-2026 еллар
Елларга һәм чыганакларга бүлеп, 3 нче Ярдәмче программаны финанслау күләме	2024-2026 елларга Ярдәмче программаны финанслауга барлыгы 141 515,846 мең сум каралган, шул исәптән еллар буенча: 2024 ел - 47 750,246 мең сум; 2025 ел - 46 650,600 мең сум; 2026 ел - 47 115,000 мең сум. 2024-2026 елларга 3 Ярдәмче программаны финанслау күләмнәре Саба муниципаль районы бюджеты акчалары исәбеннән 630,000 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән еллар буенча: 2024 ел - 210,000 мең сум; 2025 ел - 210,000 мең сум; 2026 ел - 210,000 мең сум. 2024-2026 елларга Татарстан Республикасы бюджеты акчалары исәбеннән Татарстан Республикасы 3 Ярдәмче программасын финанслау күләмнәре 140 885,846 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән еллар буенча:

	2024 ел - 47 540,246 мең сум; 2025 ел - 46 440,600 мең сум; 2026 ел - 46 905,000 мең сум. 3 Ярдәмче программаны финанслау күләмнәре фаразлану характерына ия һәм Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Советының чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына)Саба муниципаль районы бюджеты турындагы карары нигезендә төгәлләштереләчәк.
3 Ярдәмче программаның максатларын һәм бурычларын тормышка ашыруның көтелгән ахыргы нәтиҗәләре (нәтиҗәләрне бәяләү индикаторлары)	2025 елга 3 Ярдәмче программа чараларын гамәлгә ашыру түбәндәгеләргә ирешергә мөмкинлек бирәчәк: 5-18 яшьлек балаларны өстәмә белем бирү программалары белән тәэмин итүне саклап калу; балаларга өстәмә белем бирүнең дәүләт (муниципаль) оешмалары педагогик хезмәткәрләренең айлык уртача хезмәт хакының уртача хезмәт хакына нисбәтен арттыру; дәрестән тыш һәм мәктәптән тыш эшчәнлекнең төрле рәвешләрендә шөгыльләнүче балалар һәм яшүсмерләр санын арттыру; актив тормыш позициясен, мөстәкыйльлек һәм иҗади инициативаны, социаль әһәмиятле эшчәнлекне күрсәтүче балалар иҗтимагый берләшмәләре, яшьләр үзидарә органнары эшчәнлегенә җәлеп ителгән балалар саны арту; фестивальләр, конкурслар, олимпиадалар белән колачланган мәктәп яшендәге балаларның чагыштырма авырлыгын арттыру; сәламәтлеккә ярдәм итүче мәктәпләрнең чагыштырма авырлыгын арттыру; физкультура-спорт секцияләрендә шөгыльләнүче укучыларның чагыштырма авырлыгын арттыру; яшәү категориясе, социаль һәм мөлкәти статус, сәламәтлек торышы категорияләре буенча, модельләр һәм социальләштерү программалары белән колачланган балалар өлешен арттыру

1. 3 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру өлкәсенә характеристика күрсәтелгән өлкәдәге төп проблемаларны тасвирлау һәм аның үсеш фаразы

Районда 6 өстәмә белем бирү учреждениесе (мәгариф линиясе буенча 2 учреждение) эшли, аларда 3878 бала шөгыльләнә (2023 елда - 3812 бала). Укучыларны өстәмә белем алу 87% тәшкил итә. "Юнармия" хәрәкәтендә булган балалар өлеше - 12,49 %. Балалар хәрәкәте белән бәйле балалар өлеше - 86%. Инвалид балаларга өстәмә белем 77% тәшкил итә. Саба муниципаль районы мәгариф системасында балаларга өстәмә белем бирүнең 2 оешмасы эшли, аларда 1740 укучы шөгыльләнә.

Балаларга өстәмә белем бирү программалары түбәндәге юнәлешләр буенча гамәлгә ашырыла: сәнгать, туризм-туган якны өйрәнү; физкультура-спорт; фәнни-техник;спорт-техник; экологик-биологик; табигый-фәнни; социаль-икътисадый; хәрби-патриотик; социаль-педагогик.

Соңгы елларда модель спорты актив үсеш ала. Авиа-, авто-, судно модельләштерү, ракета модельләштерү, робототехника, программалаштыру юнәлешләре буенча балалар даими рәвештә призлы урыннар ала. Моннан тыш, балалар иҗаты үзәге тарафыннан республика масштабындагы модель спорты буенча ярышлар оештырыла. Бүгенге көндә техник иҗат юнәлешендә 22 берләшмә эшли, анда 330 бала шөгыльләнә. Ел саен «Яшь профессионаллар» (WorldSkills Russia) һәм «Мин-мастер» стандартлары буенча төбәк чемпионатлары уза, аларда 9 компетенциядә белем алучылар катнаша.

2023-2024 уку елында Казанда «Кече һәм урта эшмәкәрлек» милли проекты максатлары нигезендә оештырылган «АгроНТРИ-2023» авыл җирлекләре һәм кече шәһәрләре гомуми белем бирү учреждениеләре укучылары арасында Бөтенроссия конкурсының финалы узды. Республика төбәк этабында уңышлы чыгыш ясап, Тимершык урта мәктәбе укучысы Хәбибуллин Айсаф үз юнәлешендә, Татарстан җыелма командасында, Хәбибрахманова Э. А. җитәкчелегендә, 1 призлы урынны яулады. . "Сәләтле балалар өчен урта гомуми белем бирү мәктәбе" МББУ укучысы - Гатауллина Гөлфия, Р. Т. Гаптерахимов җитәкчелегендә «Агрокосмос» номинациясендә 2 урынны яулады.

Өстәмә белем бирүнең аерым юнәлеше булып техник иҗат белән шөгыльләнү өлкәсе тора. Бу юнәлештәге укучылар ел дәвамында төрле ярышларда катнаштылар һәм сынатмадылар. «К.С. Байкиев исемендәге Икшермә кадет мәктәп-интернаты» ДБОУ базасында сәламәтлек мөмкинлекләре чикләнгән балалар өчен авиамодельләштерү юнәлешләре буенча ярышлар уздырылды.

Саба муниципаль районында спортка зур игътибар бирелә, сәламәтлекне ныгыту һәм балаларның, өлкәннәрнең спорт мөмкинлекләрен үстерү өчен барлык шартлар да тудырылган. Бүген районыбызда егерме өч спорт залы, дүрт хоккей тартмасы, Шәмәрдән авылындагы «Яшьлек» яшьләр мәдәни-спорт үзәге, «Торнадо» картинг-клубы эшли. Байлар Сабасы бистәсендә чаңгы базасы, “Саба” йөзү бассейны, Лесхоз бистәсендә “Нарат” спорт комплексы, Лесхоз бистәсендә “Маяк” картодромы, Байлар Сабасы бистәсендә“Сабантуй” спорт мәктәбе һәм “SABA - ARENA” универсаль спорт комплексы. .

Балалар иҗат үзәге «Кояшкай» район балалар оешмасы һәм Район балалар Думасы эшен уңышлы координацияли. Балалар оешмасы Саба районы мәктәп балалар бакчаларының социаль-актив шәхес тәрбияләүгә, район укучыларының иҗади сәләтләрен үстерүгә юнәлдерелгән эшчәнлеген планлаштыра, оештыра һәм тормышка ашыра Районда яшьләрне хокук саклау хәрәкәте үсә. Отрядларның кураторлары - директорларның тәрбия эшләре буенча урынбасарлары. Ел саен районда хокук бозуларны профилактикалау отрядлары арасында республика конкурсының муниципаль этабы уза.

Үсеп килүче буынны патриотик тәрбияләү һәрвакытта да заманча мәктәпнең иң мөһим бурычларыннан берсе булды. Әлеге бурычны гамәлгә ашыру өчен даими рәвештә гражданнар һәм хәрби-патриотик юнәлешле чаралар оештырыла. Саба муниципаль районының барлык урта мәктәпләрендә дә "Юнармия" хәрәкәте отрядлары актив эшли. Юнармия сафларына 314 укучы керә.

2. 3 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның төп максатлары һәм бурычлары, сроклары һәм этаплары

3 ярдәмче программасының максаты - балаларга өстәмә белем бирү системасында белем бирү программаларын модернизацияләү, ул уку нәтиҗәләренең заманча сыйфатына һәм социальләштерү нәтиҗәләренә ирешүгә юнәлдерелгән.

3 Ярдәмче программа түбәндәге бурычларны хәл итә:

районда ӨББ эшчәнлеге эчтәлеген яңарту;

балаларга өстәмә белем бирү буенча муниципаль хезмәт күрсәтүләрнең сыйфатын арттыру;

балаларга өстәмә белем бирү системасында ватан педагогикасының иң яхшы традицияләрен саклап калу һәм дәвам итү;

өстәмә белем бирү системасының кадрлар потенциалын камилләштерү, бала шәхесен гармонияле үстерү өлкәсендә педагогик эшчәнлекнең һөнәри дәрәҗәсен арттыру;

мәктәпкәчә белем бирүнең матди-техник базасын үстерү.

3. 3 Ярдәмче программаны ресурслар белән тәэмин итү

2024-2026 елларга Ярдәмче программаны финанслауга барлыгы 141 515,846 мең сум каралган, шул исәптән еллар буенча:
2024 ел - 47 750,246 мең сум;
2025 ел - 46 650,600 мең сум;
2026 ел - 47 115,000 мең сум.
2024-2026 елларга 3 Ярдәмче программаны финанслау күләмнәре Саба муниципаль районы бюджеты акчалары исәбеннән 630,000 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән еллар буенча:
2024 ел - 210,000 мең сум;
2025 ел - 210,000 мең сум;
2026 ел - 210,000 мең сум.
2024-2026 елларга Татарстан Республикасы бюджеты акчалары исәбеннән Татарстан Республикасы 3 Ярдәмче программасын финанслау күләмнәре 140 885,846 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән еллар буенча:
2024 ел - 47 540,246 мең сум;
2025 ел - 46 440,600 мең сум;
2026 ел - 46 905,000 мең сум.
2026 ел - 46 905,000 мең сум.
3 Ярдәмче программаны финанслау күләмнәре фаразлану характерына ия һәм Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Советының чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына)Саба муниципаль районы бюджеты турындагы карары нигезендә төгәлләштереләчәк.

4. 3 Ярдәмче программаның төп чаралары характеристикасы Психологик-педагогик медицина-социаль үзәкләр челтәрен үстерү.

"Балалар сәламәтлегендә тайпылышларны иртәрәк ачыклау" проектын гамәлгә ашыру

Татарстан Республикасы Рәисе Р.Н. Миңнеханов йөкләмәсе нигезендә Татарстан Республикасы Мәгариф һәм фән министрлыгына, Татарстан Республикасы Сәламәтлек саклау министрлыгы белән берлектә, аппарат-программа комплексларын ("АРМИС") кулланып, мәктәп укучыларының сәламәтлегендәге тайпылышларны иртә ачыклау буенча эш башланды. "АРМИС" - ул моноблочный, аз габаритлы, универсаль аппарат-программа комплексы, аңа цифрлы интерфейс аша кешенең физиологик параметрларын теркәү өчен датчиклар кушыла. “АРМИС” АПК 2 гомуми белем бирү оешмасында куелды: МБОУ “Шәмәрдән лицее”, “Саба гимназиясе” МБГББУ.

Тормыш авырлыкларын җиңеп чыгу, тискәре нәтиҗәләрне минимальләштерү яки хәтта проблемаларны тулысынча хәл итү максатыннан, ведомствоара патронатта торучы балигъ булмаганнарны социаль озата бару эше активлашты һәм аларның гаилә әгъзаларына кирәкле ярдәм күрсәтелде:

1. ППМС хезмәте педагоглары- психологлары тарафыннан "ата-ана-бала" системасында чаралар үткәрелде, балалар-ата-аналар мөнәсәбәтләре мәсьәләләре буенча консультацияләр үткәрелде. Законлы вәкилләр һәм балалар белән гаилә эчендәге мөнәсәбәтләрне гармонизацияләүгә, балалар арасында гаилә элемтәләрен ныгытуга юнәлтелгән 9 коррекцион шөгыль оештырылды һәм уздырылды, шулай укхезмәте психологлары тарафыннан 7диагностика үткәрелде, аларның нәтиҗәләре буенча законлы вәкилләргә 13 консультация күрсәтелде;
2. Гаилә белән бергә авыр тормыш шартларына китергән сәбәпләрне бетерү буенча чаралар һәм гамәлләр планлаштырылды;
3. Сыйныф җитәкчеләре баланың һәрьяклап һәм гармонияле үсеше, гаилә һәм гаилә

мөнәсәбәтләре үсеше үзенчәлекләре буенча агарту эшләре алып бардылар;

4. Ата-аналарны тәрбияләүнең нәтиҗәле ысулларына өйрәтү, төрле психологик онлайн вебинарларга җәлеп итү юлы белән проблемаларны хәл итү өчен, гаиләнең үз ресурсларын туплау;

5. Проблемаларны чишү буенча гаиләгә һәм аның әгъзаларына педагогик консультация бирү , баланы секциягә, түгәрәккә,эшкә урнаштыру ;

6. Сәламәт яшәү рәвеше идеологиясен формалаштыру һәм зарарлы гадәтләрне бетерү максатларында онлайн класс сәгатьләре үткәрелде;

7. Исәпләүнең төрле төрләрендә торучы укучыларның сыйныф җитәкчеләре тарафыннан өлгерешкә анализ ясалды;

ТР Мәгариф һәм фән министрлыгының “Гомуми белем бирү оешмалары, һөнәри белем бирү оешмалары арасында белем бирү тирәлегенә социаль-психологик тест үткәрү һәм психологик куркынычсызлыкны мониторинглау турында” боерыгын үтәү йөзеннән укучылар һәм һөнәри белем бирү оешмалары арасында социаль-психологик тест үткәрү оештырылды.

Балалар хәрәкәте һәм балаларны социальләштерү рәвешләрен үстерү

«Кояшкай» район балалар оешмасы ТР халык иҗаты советы составына керә, «Татарстан варислары берлеге»уставы буенча яши һәм эшли. “Кояшкай” район балалар иҗтимагый оешмасында эш ТР Мәгариф һәм фән министрлыгы һәм “РЦВР” ДБОУ планы нигезендә алып барыла. Балалар оешмасы эшчәнлегенең сыйфатын күтәрү өчен төп эш формалары түбәндәгеләр булды: айлык семинарлар, практикумнар, мастер-класслар, җыемнар, тематик акцияләр һ.б.

Саба муниципаль районында балалар хәрәкәтен үстерү юнәлешендә шактый әһәмиятле һәм кызыклы чаралар узды, ягъни, уку елы башында РДОО Советын раслаган чаралар планы тулысынча гамәлгә ашырылды.

Шулай ук «Бөек Ватан сугышының гаилә фотохроникалары» проекты өстендә эш дәвам итә, аның максаты фотоматериалларның электрон архивын булдыру. Саба муниципаль районы ветераннар советы рәисе Сабиров Р.Х башкарылган эшкә йомгак ясады һәм алдагы уку елына бурычлар билгеләде.

5-12 сентябрь көннәрендә мәгариф учреждениеләрендә “Көзге изгелек атнасы-игелекле эшләр эстафетасы #ДОБРЫЙТАТАРСТАН #МӘРХӘМӘМӘТЛЕТАТАРСТАН” ирекле акциясе кысаларында чаралар узды. Игелек атналыгы барышында 131 чара үткәрелде, аларда 1631 укучы катнашты.

15 сентябрь - халык иҗаты советы туу көне. Саба районының барлык мәктәпләрендә дә халык иҗаты советы туган көненә багышланган "Халык иҗаты советы -туган көнең белән!” девизы астында тантаналы линейкалар узды. “Эзтабарлар"га 2 нче сыйныф укучыларын, ә «Варислар»га 5 нче сыйныф укучыларын кабул иттеләр. Бу көнне әйдаманнар - остазлар бәйрәм җыеннары уздырдылар, анда яшь эзтабарларны һәм варисларны законнар, символлар һәм Халык иҗаты советы атрибутикасы белән таныштырдылар. Җыен Татарстан Варислары Берлеге гимнын башкару һәм яшь варисларга һәм эзтабарларга галстуклар бәйләү белән тәмамланды

3-16 октябрь көннәрендә районыбызның 10 активисты Анапа шәһәрендә узган“Мастаров шәһәре” һөнәри юнәлеш сменасында катнашты.

Ике атна эчендә малайлар һәм кызлар яңа һөнәрләр белән таныштылар, инновацион технологияләр өлкәсендә әйдәп баручы белгечләрдән мастер-класслар карадылар һәм илебезнең төрле почмакларыннан фикердәшләр таптылар. Смена дәвамында «Осталар шәһәре» профориентация программасында катнашучылар күпсанлы эшче һөнәрләре белән практикада таныштылар, берничә компетенцияне үзләштерделәр - "Мобиль робототехника», «ЧПУ белән станокларда фрезер эшләре»," Лаборатория химик анализы», «CAD инженер дизайны», "Станокларда агач эшкәртү»," Электромонтаж эшләре», «Прототиплаштыру», «БПЛ идарәсе», «Флористика". Иң мөһиме - ике атна эчендә егетләр булачак һөнәрләрен билгели алдылар.

21-23 октябрь көннәрендә “Идел” яшьләр үзәге базасында Казанда районыбызның иң актив укучылары “Ел лидеры - 2019” республика бәйгесенең көнүзәк этабында катнаштылар. Конкурс вакытында алар төрле сынаулар үттеләр, судьялар коллегиясенә визитка күрсәттеләр, социаль проектларны якладылар, дебатларда һәм квестларда катнаштылар. Безнең егетләр барлык конкурс сынауларында да лаеклы чыгыш ясадылар. Якты һәм кызыклы чыгышлар, команда рухы, күңел күтәренкелеге, әйләнә-тирәдәгеләргә яхшы мөнәсәбәт егет-кызларыбызны күп төбәкләр арасында иң истә калырлык делегацияләрнең берсе итте.

29-31 октябрь көннәрендә "Костер" Республика балалар сәламәтләндерү – белем бирү үзәге базасында узган "Көзге балалар сәнгать мәктәбе"активистларының республика сменасында безнең активистлар, район балалар думасы әгъзалары катнашты. "Балалар сәнгать мәктәбе "Татарстан төбәк бүлегенең" Россия мәктәп укучылары хәрәкәте " Берләшкән республика советы лидерын сайлау һәм юнәлешләр лидерларының составын яңарту, шулай ук талантлы яшьләрне ачыклау, сәламәт көрәш рухын тәрбияләү һәм җиңүгә омтылыш максаты белән үткәрелде.

11-12 ноябрь көннәрендә, перспективалы идеяләрне һәм практикаларны ачыклау һәм популярлаштыру, белем бирү учреждениеләрендә балалар иҗтимагый хәрәкәтенең ролен арттыру максатларында "Килдебәк урта гомуми белем бирү мәктәбе" һәм "Тимершык урта гомуми белем бирү мәктәбе" базасында «Ел укытучысы» республика конкурсының «Иң яхшы педагог - оештыручы» номинациясендә муниципаль этаплары узды.

6 декабрьдән 8 декабрьгә кадәр Саба районы вәкилләре «Костер» балалар - яшүсмерләр үзәге базасында узган «Укучылар үзидарәсе» бөтенроссия программасы кысаларында укучылар үзидарәсе органнарының «СОК-бер команда бул»республика конкурсы финалында катнаштылар. Барлыгы читтән торып оештырылган этапта бөтен республикадан 210 команда катнашты. Турнирга - бәйгенең финалына республиканың иң көчле, якты, креатив командалары чакырылды. Финалистлар иҗади үзпрезентация-күргәзмә, «Сайлаулар» эшлекле уены, норматив документларны белүгә тест, «Актив-марафон»спорт уены кебек конкурс процедураларын уздылар. Конкурс нәтиҗәләре буенча безнең активистлар җиңүчеләр булдылар: «ШУС Лидеры» номинациясендә Шәмәрдән лицее балалар Думасы спикеры Аида Вәлиуллина, «Ел ачышы» номинациясендә Олы Шыңар урта мәктәбе укучылары советы лидеры Зилә Мөхәммәтова.

Балалар хәрәкәтен системалы һәм эзлекле үстерү өчен шартлар тудыру, балалар берләшмәләре лидерлары һәм җитәкчеләренең инновацион, проект социаль - белем бирү эшчәнлеген стимуллаштыру максатында «Ел активы» республика конкурсы үткәрелде. Район турына район мәктәпләренең 21 балалар оешмасыннан конкурс материаллары тәкъдим ителде. Республика конкурсы 3 этапта узды. 1 турда 15 команда, 2 турда 10 команда, 3 турда 3 команда катнашты. “Лесхоз урта мәктәбе” , “Эзмә урта мәктәбе” һәм “Кояшкай” спорт мәктәбе балалар оешмалары республика турының финалистлары булдылар.

Ел дәвамында патриотик юнәлештәге чаралар һәм акцияләр үткәрелде. Алар укучыларга үзләренең шәҗәрәләрен күзәтергә, гаиләнең хәрби елъязмасын өйрәнергә, бабайлар һәм әбиләр турында иске фотосурәтләр табарга мөмкинлек бирде. Ел саен яз көннәрендә, безнең районда йорт яны биләмәләрен җыештыру вакыты җиткәч, мәктәп балалар иҗтимагый берләшмәләре әгъзалары өлкән яшьтәге кешеләргә, сугыш ветераннарына, толларга, хезмәт ветераннарына, акцияләр үткәрәләр. "Кояшкай" активистлары "Җиңүнең 75 еллыгына «Җиңү открыткалары» акциясендә актив катнаштылар, шулай ук активистларның һәм педагогларның эзләү эшчәнлеге нәтиҗәсендә - оештыручылар "Бөек Ватан сугышы гаилә фотохроникалары" проекты буенча 1000нән артык материал җыелды һәм җибәрелде. Безнең район Татарстан Республикасында 2 нче урынны алды.

«Янәшәдә ветеран» патриотик акциясе мәгариф учреждениеләре һәм җәмәгать оешмалары эшчәнлеген өйлкән яшьтәге ялгыз кешеләргә ярдәм күрсәтүдә стимуллаштыруга юнәлтелгән иде.

2009 елдан Татарстан Республикасы буенча Эчке эшләр министрлыгы, Татарстан Республикасы Яшьләр эшләре, спорт һәм туризм министрлыгы һәм Татарстан Республикасы

Мәгариф һәм фән министрлыгы тарафыннан мәгариф учреждениеләренең хокук бозуларын профилактикалау отрядлары арасында республика конкурсы уздырыла.

Ел саен "Наркотикларсыз тормыш" республика антинаркотик акциясе уздырыла. Район мәгариф оешмалары укучылары һәм укытучылары ел саен “Спорт - начар гадәтләргә альтернатива” бөтенроссия акциясенең республика этабында катнашалар һәм призлы урыннар яулыйлар. «Уңышка юл» программасы, «Халыкара балалар ышаныч телефоны көне» акциясе, «SaMoSТоятельные дети» республика антинаркотик проекты буенча ата-аналар өчен белем бирү эше уңышлы гамәлгә ашырыла. Саба муниципаль районында проектны районның 4 мәгариф оешмасында эшләтеп җибәрделәр: Байлар Сабасы-«Ирбис» муниципаль бюджет мәгариф учреждениесендә, «Сәләтле балалар өчен мәктәп - интернат» МБМУ - «Ышаныч», Байкиев К.С. Икшермә кадет интернат-мәктәбе - «Алые паруса», МБОУ «Шеморданский лицей» - «БЭМС». Берләшмәләр республика конкурсларында һәм «SaMoSТоятельные дети» проекты сменаларында актив катнаша.

Балалар хәрәкәтен үстерү, балаларны социальләштерү буенча төп чаралар:

Татарстан Республикасы мәгариф учреждениеләрендә Ватанга мәхәббәт, гаилә кыйммәтләрен һәм гореф-гадәтләрен, гомуми шәхес культурасын, укучыларның гражданлык тәңгәллеген, толерантлык культурасын, этник һәм динара хезмәттәшлек өлкәсендә социаль компетентлык, Ватанны саклауга әзерлек һәм яшь кешеләрнең Россия Федерациясе Кораллы Көчләре сафларында хезмәткә уңай мөнәсәбәтен формалаштыруга юнәлдерелгән хәрби-патриотик, фәнни-техник, рухи-әхлакый, сәнгать-эстетик, экологик тәрбиянең заманча программаларын гамәлгә ашыру;

яшьләргә патриотик тәрбия бирү белән шөгыльләнүче балалар һәм яшьләр оешмалары эшчәнлегенә мониторинг ясау, яшьләрне патриотик тәрбияләү буенча методик тәкъдимнәр эшләү, Бөек Ватан сугышы һәм Россия тарихының башка мөһим вакыйгалары турында тарихи хатирәләрне саклауга юнәлдерелгән республика акцияләрен уздыру;

укучыларны тәрбияләү һәм социальләштерү өчен шартлар тудыру, аларны шәхси һәм иҗтимагый әһәмиятле эшчәнлек, социаль һәм гражданлык формалашуы юлы белән,шул исәптән федераль дәүләт белем бирү стандартларын гамәлгә ашыру аша үзидентификацияләү ;

мәгарифтә дәүләт-иҗтимагый идарә формаларын, шул исәптән балалар иҗтимагый үзидарәсе рәвешләрен үстерү;

кеше хокуклары һәм бала хокуклары өлкәсендә белем алуны тәэмин итә торган чаралар комплексын эшләү;

балалар белән эшләүне гамәлгә ашыручы оешмаларның һәм учреждениеләрнең белгечләрен укыту һәм аларның квалификациясен күтәрү буенча гамәлдәге программаларны аларда балаларның үз мәнфәгатьләренә кагыла торган карарлар кабул итүдә катнашу хокукын аңлатучы махсус бүлекне кертү юлы белән киңәйтү һәм аны гамәлгә ашыру принциплары;

балаларның үз мәнфәгатьләренә кагылышлы карарлар кабул итүдә даими мониторинг системасын һәм механизмын булдыру һәм аларның катнашуын бәяләү;

"Лидерлык нигезләре", "SaMoSТоятельныеDети", "Детская Республика Думасы" проектларын үстерү;

Республика стратегиясенең төп чараларын гамәлгә ашыру буенча балалар иҗтимагый оешмалары тарафыннан проектлар төзү.

5. 3 Ярдәмче программаның социаль-икътисадый нәтиҗәлелеген бәяләү

3 Ярдәмче программа нәтиҗәлелеген бәяләү түбәндәге таблицада күрсәтелгән индикатив күрсәткечләр нигезендә гамәлгә ашырыла:

Индикаторның исеме	2024	2025	2026
1	5	6	7
5-18 яшьләрдәге балаларны өстәмә белем бирү программалары белән колачлау, процент	133	133	133
Ведомство буйсынуындагы дәүләт (муниципаль) оешмалары эшчәнлегенең	91	92	90

нәтиҗәлелеге күрсәткечләре нигезендә муниципаль берәмлекләрнең 80 процентыннан да ким булмаган өлешендә ӨББ, аларның җитәкчеләре һәм төп категория хезмәткәрләре эшчәнлеген бәяләү гамәлгә ашырыла торган Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләренең чагыштырма күләме, процентлар			
Актив тормыш позициясен, мөстәкыйльлекне һәм иҗади инициативаны күрсәтүче балалар иҗтимагый берләшмәләре, яшьләр үзидарә органнары, социаль әһәмиятле эшчәнлеккә җәлеп ителгән балалар саны арту, (2026 елга карата%) процентларда	120	120	125
Фестивальләр, конкурслар, олимпиадалар, белән колачланган мәктәп яшендәге балаларның чагыштырма авырлыгы, процентларда	100	100	100
Сәламәтлеккә ярдәм итүче мәктәпләрнең чагыштырма авырлыгы, процентларда	100	100	100
Россия Федерациясе субъектында күрсәтелгән категорияләр буенча балаларның гомуми санында балаларның яшәү урыны, социаль һәм мөлкәти статусы ,сәламәтлек торышы, социальләштерү модельләре һәм программалары белән колачланган балалар өлеше, процентларда	92	92	92

План күрсәткечләренең факттагы күрсәткечләренә ирешү 3 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның нәтиҗәлелеген раслаячак.

3 Ярдәмче программа чараларын гамәлгә ашыру нәтиҗәсендә:

региональ һәм муниципаль әһәмияттәге оешмаларда балаларга өстәмә белем бирү буенча дәүләт һәм муниципаль хезмәт күрсәтүнең сыйфаты яхшырачак;

Татарстан Республикасында ОДО эшчәнлеген стимуллаштыру системасы булдырылачак;

күпфункцияле социаль үзәкләр буларак, ОДО ның заманча кызыклы имиджы төзеләчәк;

баланың социаль актив шәхесен формалаштыруга юнәлдерелгән заманча белем бирү программалары кертеләчәк;

ОДО челтәре сакланачак һәм алга таба үсеш алачак;

укучыларны өстәмә белем бирү хезмәтләре белән колачлау өлеше артты;

республика мәгариф оешмаларында белем бирү процессын оештырганда заманча мәгълүмати-компьютер технологияләрен куллану зонасы киңәйтелә;

дәрестән тыш һәм мәктәптән тыш эшчәнлекнең төрле рәвешләрендә эшләүче балалар һәм яшүсмерләр саны артачак.

Татарстан Республикасы Саба
муниципаль районы Башкарма
комитетының 2024 елның 21
февралендәге 160-п номерлы карарына
4 номерлы кушымта

«2024-2026 елларга һөнәри һәм югары уку йортыннан соңгы белем бирүне үстерү һәм әлеге өлкә хезмәткәрләренең квалификациясен күтәрү»
4 нче Ярдәмче программасы

4 Ярдәмче программа паспорты

4 Ярдәмче программа исеме	«2024-2026 елларга һөнәри һәм югары уку йортыннан соңгы белем бирүне үстерү һәм әлеге өлкә хезмәткәрләренең квалификациясен күтәрү» (алга таба - 4 Ярдәмче программа)
4 Ярдәмче программаның төп эшләүчеләре	«Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Башкарма комитетының Мәгариф идарәсе» МКУ (алга таба - Мәгариф идарәсе)
4 Ярдәмче программаның максаты	Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы үсешенең социаль-икътисадый стратегиясен гамәлгә ашыру мәнфәгатьләрендә гомер буена кирәкле квалификацияләр сатып алуда гражданнарның төрле категорияләре өчен киң мөмкинлекләр булдыруны һәм районның кеше потенциалын алдан үстерү эш бирүчеләр белән үзара хезмәттәшлекне тәэмин итү
4 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру сроклары	2024-2026 еллар
4 Ярдәмче программаны финанслау күләмнәре	2024-2026 елларга 4 Ярдәмче программаны Татарстан Республикасы бюджеты акчалары хисабына финанслау күләмнәре 0,000 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән еллар буенча: 2024 ел - 0,000 мең сум; 2025 ел - 0,000 мең сум; 2026 ел - 0,000 мең сум. 4 Ярдәмче программаны финанслау күләмнәре фаразлану характерына ия һәм Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Советының чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына)Саба муниципаль районы бюджеты турындагы карары нигезендә төгәлләштереләчәк.
4 Ярдәмче программаны тормышка ашыруның көтелгән соңгы нәтиҗәләре	Имзалар программасы чараларын гамәлгә ашыру 2026 елга түбәндәгеләргә ирешергә мөмкинлек бирәчәк: Татарстан Республикасы территориясендә урнашкан мәгариф оешмаларының һәм югары белем бирүче мәгариф оешмаларының педагогик эшчәнлек төрен күздә тоткан югары белем бирү

	программалары буенча студентлар-стипендатлар санын 35 кешегә кадәр арттыру; әлеге яшь төркемендәге халыкның икътисадта мәшгуль булган гомуми санында һөнәри белем алган 25-65 яшьләрдәге халык санының чагыштырмача авырлыгын 50 %ка кадәр арттыру, икътисадта эшләүчеләрнең гомуми санында хисап елында һөнәри белем бирү оешмалары базасында һөнәри белем бирү программалары буенча белем алган икътисадта эшләүчеләрнең өлешен 32 процентка кадәр арту.

1. 4 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру өлкәсенә характеристика, күрсәтелгән өлкәдә төп проблемаларны тасвирлау һәм аның үсеш фаразы

Татарстан Республикасы Саба муниципаль районының конкурентлыкка сәләтлелеген билгели торган төп факторларның берсе - кеше капиталын үстерү, гражданнарның бүгенге һәм иртәгәге көннәрнең квалификация таләпләренә туры килә торган күнекмәләр һәм компетенцияләр булдыруы. Технологияләр һәм инновацияләрнең тиз таралуы, җитештерү процессларының фәнни сыйдырышлылыгы үсеше һөнәри белем бирү оешмалары алдына яңа бурычлар куя. Һөнәри белем бирүнең сыгылмалы һәм җайлашу системасыннан башка сыйфатлы икътисадый үсешне, шулай ук район халкының тормыш дәрәҗәсен күтәрүне тәэмин итеп булмый.

4 Ярдәмче программаның төп максатлары, бурычлары, үсеш юнәлешләре һәм фаразланган параметрлары түбәндәге норматив хокукый актлар нигезендә билгеләнде:

«Россия Федерациясендә мәгариф турында " 2012 елның 29 декабрендәге №273-ФЗ Федераль закон»,

«Мәгарифне үстерү (Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2017 елның 26 декабрендәге «Мәгарифне үстерү» дәүләт программасын раслау турында» 1642 номерлы карары белән расланган) Россия Федерациясе дәүләт программасы;

«Татарстан Республикасы территориясендә урнашкан югары белем бирү мәгариф оешмалары студентларына педагогик эшчәнлек төрен күздә тотучы югары белем бирү мәгариф программалары буенча ай саен түләнә торган стипендияләр рәвешендә айлык түләүләр бирү турында» 2016 елның 20 сентябрендәге 660 номерлы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары.

2. 4 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның төп максатлары һәм бурычлары, сроклары һәм этаплары

Әлеге ярдәмче программа эшләп килүче предприятиеләрнең һәм хезмәткәрләрнең, урта звено белгечләренең кадрлар ихтыяҗларын үз вакытында һәм сыйфатлы канәгатьләндерү өчен, шулай ук Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы халкына һөнәри эшчәнлектә һәм көндәлек тормышта уңай һәм уңышлы итеп гамәлгә ашыру өчен шартлар тудыру.

Ярдмче программаны гамәлгә ашыру Россия Федерациясе дәүләт системалы сәясәтенең бер өлеше булып тора.

Ярдәмче программаның максаты - Татарстан Республика үсешенең социаль-икътисадый стратегиясен гамәлгә ашыру мәнфәгатьләрендә гомер буена кирәкле квалификацияләр сатып алуда гражданнарның төрле категорияләре өчен киң мөмкинлекләр булдыруны һәм районның кеше потенциалын алдан үстерү эш бирүчеләр белән үзара хезмәттәшлекне тәэмин итү

2024-2026 елларда максатларга ирешү өчен Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы башкарма хакимияте органнары һәм район предприятиеләре, учреждениеләре көче белән түбәндәге бурычларны үтәү күздә тотыла:

1. Һөнәри кадрларга һәм компетенцияләргә соратуны фаразлау һәм мониторинглау буенча район системасын камилләштерү.

2. Халыкның төрле категорияләренә гомер буе һөнәри белем алу өчен шартлар тудыру.

Югарыда санап үтелгән бурычларны хәл итү өчен 4 Ярдәмче программа кысаларында түбәндәге чараларны гамәлгә ашыру планлаштырыла.

1 Бурыч кысаларында:

1. Барлык категорияләрдәге эш бирүчеләр белән берлектә һөнәри кадрларга һәм компетенцияләргә фараз формалаштыру механизмын камилләштерү.

2. Профессиональ кадрларга һәм компетенцияләргә гарызнамәне ачыклауны һәм анализлауны тәэмин итә торган инфраструктураны камилләштерү.

2 бурыч кысаларында:

1. Һөнәри ориентация һәм карьера үсеше системасын камилләштерү.

2. Кадрларны максатчан әзерләү системасын үстерү.

3. Халыкның барлык категорияләре өчен өзлексез һөнәри белем бирү структурасын, эчтәлеген һәм технологияләрен үстерү.

3. 4 Ярдәмче программаны ресурслар белән тәэмин итү

2024-2026 елларга 4 Ярдәмче программаны Татарстан Республикасы бюджеты акчалары хисабына финанслау күләмнәре 0,000 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән еллар буенча:

2024 ел - 0,000 мең сум;

2025 ел - 0,000 мең сум;

2026 ел - 0,000 мең сум.

4 Ярдәмче программаны финанслау күләмнәре фаразлану характерына ия һәм Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Советының чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына)Саба муниципаль районы бюджеты турындагы карары нигезендә төгәлләштереләчәк.

4. 4 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру механизмы

Подпрограмманы гамәлгә ашыру механизмы Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы башкарма хакимияте органнарының һәм предприятиеләрнең, учреждениеләрнең Ярдәмче программада куелган максатларга ирешү өчен актив хезмәттәшлеген күздә тота.

5. 4 Ярдәмче программаның социаль-икътисадый нәтиҗәлелеген бәяләү

4 Ярдәмче программаның нәтиҗәлелеген бәяләү 1 номерлы таблицада күрсәтелгән түбәндәге индикатив күрсәткечләр нигезендә гамәлгә ашырыла

1 нче таблица

т/б	Күрсәткеч атамасы	2022 ел	2023 ел	2024 ел	2025 ел	2026 ел
1.	Икътисадта мәшгуль булган әлеге яшь төркеменең гомуми санында һөнәри белем алган 25 - 65 яшьлек мәшгуль халык санының чагыштырма авырлыгы, процентлар	49	55	50	50	50
2.	Татарстан Республикасы территориясендә урнашкан мәгариф оешмаларының һәм югары белем бирүче мәгариф оешмаларының педагогик эшчәнлек төрен күздә тоткан югары			5	10	15

	белем бирү программалары буенча студентлар-стипендатлар саны					
3	4 Ярдәмче программа чараларын гамәлгә ашыруга Татарстан Республикасы бюджетыннан акчалар күләме, мең сум	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

План күрсәткечләренең факттагы күрсәткечләренә ирешү 4 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның нәтиҗәлелеген раслаячак.